

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Panameriški pakt

Kongres ali prav za prav konferenca predstavnikov ameriških republik v Buenos Airesu je vzbujala splošno pozornost že s tem, da se je je osebnost udeležil tudi sam Roosevelt, dosedanji in bodoči predsednik Združenih držav. Zlasti pa je velik poudarek dal tej panameriški konferenci njegov veliki govor o priliki otvoritve, govor, ki je vzbudil največje zanimanje po odločno izraženi notni miroljubnosti in naglasitvi demokratičnih načel, ki so vodilne za ameriški politični ideal v notranji in v zunanji politiki, pa po prav tako odločni izjavi zoper metode in principe tako imenovanih dinamičnih držav, ki se hočejo razširiti brez obzira na tuje pravice in interese Rooseveltov govor je proglasil ta načela za vodilne motive splošne ameriške meddržavne politike in je s tem tako rekoč nakazal smer bodoči ameriški politiki, pa tudi zborovanju panameriške konference same.

Delo panameriške konference je sedaj zaključeno. Višek je doseglo v predlogu o velikem paktu o obrambi miru in o načelu nevmešavanja, ali z drugimi besedami, o organizaciji miru na ameriškem kontinentu. Predlog tega pakta so z velikim navdušenjem sprejele vse delegacije ameriških držav in predložile se bo vladam, odnosno parlamentom v ratifikacijo.

V bistvu je ameriški mirovni pakt podoben modernim mednarodnim pogodbam, ki skušajo zagotoviti mir z mednarodnimi obvezami pogodbenic, pred vsem idejnega, moralnega značaja. Saj se tudi formalno veže na znameniti Briand-Kelloggov pakt Panameriška resolucija predstavlja slovesno izjavo republik, da se bodo poslužile obstoječih pogodb o preprečitvi vojne in da se bodo takoj, čim bi se pojavila nevarnost vojne izbruhla, posvetovale in sporazumele o sredstvih, kako preprečiti oboje. Nadalje je važno da se resolucija obrača prav tako zoper vsakršen poskus izvesti kako intervencijo, kak poseg v notranje razmere ali razprtije katerekoli ameriške države. Sklepi se nanašajo v prvi vrsti na ameriške razmere, na ameriške republike, toda zadevajo v prvi vrsti tudi izvenameriške sile, ako bi bile pri nastalih sporih ali pretečih konfliktih ogrožene ameriške države. Na podrtje najnovejših verzije, da bo poskusil Roosevelt veljavnost pakta raztegniti tudi na druge kontinente, je treba vsakor se počakati.

Da daje resolucija izraza iskreni ameriški težnji po absolutni ohranitvi miru, je vidno na prvi pogled. Ne more biti dvoma o tem, da je tu na delu stremeljenje, da se zagotovi mir, pred vsem seveda mir v Ameriki. Evropa more v tem pogledu do neke mere zavajati ameriškem kontinentu, da ga je priroda opremila tako ugodno, da mu je dala naravna bogastva v tako obilni meri in nudila vrh tega tamkajšnjim narodom zemlje v zadovoljivi meri. Ameriške republike danes prav gotovo ne spadajo med »dinamične« sile v onem smislu, kakor so začele označevati neke evropske sile, ki si posebno prizadevajo za ekspanzivnimi težnjami. Ameriške republike so saturirane, saj so si odmerile, ko so nastajale iz velikega španskega odn. portugalskega imperija, obilo teritorija, in sicer teritorija, ki je obsegal po ogromnem delu sila rodovitno, pa z rudami bogato obdarjeno zemljo. Ameriškim republikam se tedaj ni bilo in ni treba boriti za povečavo, za sirovine, za trg. Tudi niso podedovale tradicionalnih sporov, da bi se okrog njih ponavljale krvave borbe skozi stoletja, kakor je na žalost nezaveseljivo svojstvo Evrope, kjer je prepričilo prostora za preveč ljudi. V vseh pogledih so tedaj ameriške republike na boljšem od starega sveta. Zato je razumljivo da so na boljšem tudi pri prizadevanju, kako zagotoviti in organizirati mir.

Nedvomno se more že s pomočjo izvajanja resolucijskih točk storiti ogromno za ohranitev miru. Saj je tudi v Evropi pomirjevalno posredovanje sosedov in prijateljev pogosto bistveno pripomoglo k preprečitvi najhujšega. V Ameriki bo vedno posredovanje te vrste brez primere lažja stvar, nego v Evropi, zakaj tamkaj ni svet razprt na toliko taborov in ne razklan na toliko starih in novih nasprotij, pa je spricho tega tudi posredovanje uspešnejše. Na vse to so se očitno zanašali iniciatorji mirovnega pakta, pa so spricho tega manj pozornosti posvetili sredstvom, s katerimi naj se zagotovi mir v večji nevarnosti, v primerih, ko bi posredovalna sredstva odrekla. V Evropi smo videli, da so se dobri pakti Društva narodov slabo obnesli prav v onih primerih, ko se so posamezne države protivile, da bi izvajale obveznosti, izvirajoče iz paktov, seveda v primerih, ko so bile same angažirane. Evrope ni spravilo v težave pomanjkanje dobrih paktov, marveč pomanjkanje sredstev, ki bi bila potrebna, kadar ta ali oni noče respektirati mednarodnih obvez.

Ameriki samo želimo, da bi bila de-

Po Edenovih in Blumovih izjavah:

KAJ BO STORILA SEDAJ NEMČIJA?

Berlin ne odklanja možnosti sodelovanja z zapadnimi velesilami, odklanja pa kolektivne obveznosti na vzhodu

Berlin, 17. decembra. b. Po podpisu nemško-japonske protikomunistične zveze z dne 25. novembra se je zdelo, da je nemška diplomacija dosegla vrhunec svojih mednarodnih akcij, katerih namen je bil v glavnem preprečitev nadaljevanja razgovorov o sklenitvi takozvanega zapadnega pakta, ki naj bi bil zamenjal od Nemčije samovoljno prekršeno lokarno pogodbo iz leta 1925. Spricho neugodnega odmeva nemško-japonskega sporazuma v Londonu in Parizu ter spricho nevarnosti francosko-angleških reakcij na ta sporazum pa je bilo v nemškem časopisju naenkrat opaziti težnjo po omilitvi zveze z Japonsko, da bi se na ta način preprečil poskus formiranja nasprotnega bloka. Ves čas trajanja angleške ustavne krize je nemško časopisje ostalo povsem rezervirano, da si ne bi s svojim pisanim odzujilo londonskih krogov. Tudi nemški odgovor na francosko-angleško pobudo o posredovanju v španski državljanski vojni je bil sestavljen izredno vljudno in previdno, dasi je bil v bistvu negativen.

Poglobitev sodelovanja med Francijo in Anglijo

V nemali meri so Berlinu narekovale prevladnost in umirjenost v prvi vrsti Edenove, Delbosove in van Zeelandove izjave o avtomatični medsebojni vojaški pomoči v primeru neizvzvanega napada od zunaj. Te izjave so vplivale v zunanje političnem uradu na Wilhelmstrasse zelo neugodno, ker je bilo nemškim diplomatskim krogom že ob prvi Edenovi izjavi v Leamingtonu jasno, da

je samo Nemčija oni »neizvzvan napadalec«, zaradi katerega so se vojaško medsebojno obvezale Velika Britanija, Francija in Belgija.

Toda Francija in Anglija sta v pogotivni medsebojnega sodelovanja šli zlasti po sklenitvi nemško-japonske protikomunistične zveze in spricho razvoja dogodkov v Španiji še dalje ter sta v vseh svojih diplomatskih nastopih kazali popolno soglasnost interesov in vidikov. To je seveda sililo nemške diplomatske kroge k še večji opreznosti glede nadaljevanja poskusov za ideološki razcep Evrope, proti kateremu je angleški zunanji minister Eden ponovno in z vso odločnostjo nastopil. Poslednjič celo pred nekaj dnevi v Bradfordu.

... in stališče obeh držav do Nemčije

Edenove izjave so prisilile nemške politične kroge že zaradi tega k resnemu razmišljanju, ker so se še posebej tikale tudi Nemčije in njenih najnovejših nastopov. Nemški diplomati seveda niso mogli prezreti, da Eden v svojih govorih Nemčije ni izključeval od sodelovanja pri urejanju evropskih vprašanj, dasi ni pozabil navesti pogojev takega sodelovanja in popolne skladnosti francoskih ter angleških pogledov na takozvani nemški problem. Istočasno z Edenom je Nemčiji ponudil roko sprave tudi francoski ministrski predsednik Blum, tako da se Nemčija po teh najnovejših manifestacijah Pariza in Londona v svojih samovoljnih akcijah ne more več

izgovarjati s francosko-angleško težnjo po njenem »obkroževanju«. Eden in Blum sta točno opredelila francosko-angleško stališče glede Nemčije na sledečih osnovah: 1. Priglasitev Nemčije k splošnemu sodelovanju na podlagi spoštovanja prostovoljno podpisanih mednarodnih pogodb, ki jih je mogoče spremeniti le v sporazumu z vsemi prizadetimi. 2. Pripravljeni sta se pogajati bodisi glede politične ureditve zapada, bodisi glede uravnoteženja sil v Sredozemlju, bodisi v drugih evropskih predelih. 3. V namen so potrebni trije elementi: dobra volja nasprotnika, ustavitev mrzličnega oboroževanja in oživiljenje gospodarskih stikov.

Nemčija med zapadom in vzhodom

Te manifestacije angleško-francoskega sodelovanja niso mogle ostati brez vpliva na politične kroge v Berlinu, ki prihajajo, kakor to dokazuje pisanje nemškega časopisa, polagoma do spoznanja, da se slej ali prej tudi Nemčija ne bo mogla izogniti prevzemu novih obveznosti na evropskem zapadu. Zdi se, da bo gospodarski moment pri tej nemški odločitvi igral odločilno vlogo. Tega za sedaj nemški listi sicer nečijo še odkrito priznati, citati pa se da to med vrstami. V tem pogledu je zbudil v tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih posebno pozornost članek ugledne »Frankfurter Zeitung« pod naslovom: »Nemčija — med zapadom in vzhodom«, ki ga je spisal berlinski diplomatski sodrnik in politični

direktor lista Rudolf Kircher. Člankar poudarja najprej potrebo zblizanja med Nemčijo in Francijo ter Nemčijo in Anglijo, nato pa pristavlja med drugimi: V Berlinu, Parizu in Londonu se do neke mere pojavlja celo že soglasno mnenje, da je skrajni čas posvetiti končno del človeških energij tudi novi ureditvi mednarodnega gospodarstva. Angleške in francoske ponudbe Nemčiji zbuja Kircherju le ta pomislek, da bočeta Anglija in Francija pretrgati italijansko-nemško sodelovanje, ki nikakor ni naperjeno proti Angliji.

Ali bo Nemčija sprejela roko sprave

Dočim pa Kircher ne izključuje kolektivne ureditve zapadnega problema, ker je mnenja, da bi »drugačna politika gotovo pomenila novo svetovno vojno«, zavrača z vso odločnostjo prevzem enakih kolektivnih obvez na evropskem vzhodu in utemeljuje to nemško stališče z naslednjimi argumenti: Evropski zapad in vzhod sta nekaj povsem različnega. Nobena sila tega sveta ne more prisiliti Nemčije, da bi smatrala mejne ureditve mirovnih pogodb v vzhodni in jugovzhodni Evropi za sprejemljive, pravilne in pametne, še najmanj pa, da bi sedanje stanje v tem predelu blagoslovila celo s svojimi jamstvi. Taki zamisli so tri ovire na pot: pomanjkljiva teritorialna ureditev, francoske vojaške zveze in boljše zveze. Nobena sila ne more iz Nemčije izsiliti priznanja statusa quo v vzhodni Evropi. Ključ do ureditve teh vprašanj ima v rokah Poljska, Francija pa bo storila uslugo miru na evropskem vzhodu le, ako se odpove vsem svojim tamkajšnjim vojaškim zvezam.

Po vsem tem je le malo verjetno, da bo Nemčija sprejela roko sprave, ki sta ji jo v zadnjem času ponudila London in Pariz, ker je znano, da se Anglija in Francija protiva sklenitvi zapadnega pakta brez istočasnih nemških jamstev glede evropskega vzhoda.

Pohod cankovistov v Sofijo

Bolgarski fašisti pripravljajo Cankovo za njegov povratek iz Berlina velike manifestacije — Obsežni policijski varnostni ukrepi

Sofija, 17. decembra. p. V mestu so se razširile vesti, da pripravljajo prišasti Cankova nova presenečenja ob priliki njegovega povratka v Bolgarijo. Kakor znano, se Cankov mudi že dalje časa v Nemčiji, kjer so ga v Berlinu sprejeli mnogi ugledni nemški državniki in tudi sam Hitler. Prišasti Cankova agitirajo sedaj v njegovem imenu, da je odpoval v Nemčijo v važni politični misli, ki naj bi rodila kasnejše posledice tudi za bolgarsko zunanjo politiko. Trdijo, da bodo po povratku Cankova v domovino podvezli veliko akcijo za razširjenje njegovega narodno-socialističnega gibanja med bolgarskim narodom. Akcija Cankova temelji, kakor znano, na fašistično-šovinistični revizionistični politiki. Povratek Cankova pričakujejo v par dneh.

Zvedelo se je, da mu pripravljajo njegovi prišasti v Sofiji velike manifestacije. Ker obstaja nevarnost, da se lahko manifestacije pretvorijo v puščice nereda, je sofijska policija podvela potrebne ukrepe, da bi vsak poskus demonstracij zadušila že v početku, zlasti, ker je vodstvo pokreta Cankova pozvalo v Sofijo množično

pristaje iz notranjosti. V njihovih krogih se je zvedelo, da hočejo izvršiti nekaj poizkus fašističnega pohoda v Sofijo.

Glede na te dogodke je notranji minister Kranovski izjavil smotni novinarjem:

Zvedel sam, da se gotovi politični krogi pripravljajo za gotovo akcijo. Svetoval bi, naj to opuste, ker so bile izdane stroge odredbe policijskim oblastem, naj energično nastopijo pri vsakem poskusu izvajanja neredov. Dobro bi bilo, da bi ti krogi reno premislili, kaj delajo.

Policijske oblasti v Sofiji so izdale proglas na prebivalstvo, naj ostane mirno in hladnokrvno. Prepovedano so vsa zborovanja pod milim nebom brez posebnega dovoljenja, kakor tudi zbiranje ljudi na ulicah in trotoarjih.

Cankov v Budimpešti

Budimpešta, 17. decembra. g. Bivši bolgarski ministrski predsednik Cankov, voditelj bolgarskih fašistov, biva že več dni v Budimpešti, kjer vodi politična pogajanja z madžarskimi fašisti.

Blum proti zasedbam tovarn

Pariz, 17. decembra. g. Ministrski predsednik Blum je danes v senatu izjavil med drugim:

Odločeni smo napraviti konec zasedbam obratov. Uporabiti hočemo vsa mogoča sredstva, preden se bomo poslužili sile, če to ne prija senatu, ga prosim, naj to enkrat za vselej pove. Kar se tiče nevtralizacije obratov, je treba povedati, kaj se razume pod nevtralizacijo. Nevtralizacija stremi za tem, kar je Millerand v svojem predavanju l. 1900 napovedoval, ko je zahteval, da morejo biti stavke sklenjene z večino glasov, obvezne za vse delavce. Zelen bi, da bi nas senat podprl z večjo avtoriteto, da bi postalo razsodiščno postopanje splošno sprejemljivo. Nismo mogli pridobiti industrijev za to, da prostovoljno sprejmejo razsodiščno postopanje, čeprav so nanj pristali delavci, ki so bili v teh oko-

liščinah pripravljeni takoj zopet vzpostaviti delo. Ako bi senat dovolil vladi, da doseže na tem polju uspehe, bi bil storjen velik korak za omilitje napetosti v socialnih sporih. To bi bilo tem večje važnosti, ker delajo obrati v Lilleu za narodno obrambo.

Tudi ras Imru se je vdal

Adis Abeba, 17. decembra. br. Po hudih borbah, ki so trajale od 12. do 15. decembra, se je vdal poslednji abesinski vojaško organiziran in moderno opremljen oddelk, ki ga je vodil ras Imru. Ko je padlo že nad polovico vojakov in ko je Imru videl da je obkoljen od vseh strani ter da je vsekakor zman, se je tudi on vdal. Odvedli so ga v Adis Abebo. Sedaj je zapadna abesinska pokrajina popolnoma v oblasti Italijanov.

lo nadejamo, da se bo končno Amerika zavedla praktičnih nujnosti, ki jih prinašajo tehtne besede predsednika Roosevelta na otvoritvi v Buenos Airesu. Mislim s tem one stavke, v katerih je opozarjal na gospodarsko in kulturno povezanost starega sveta z novim, pa na neugodne posledice v primeru večjih vojnih zapletljajev kjerkoli na svetu. Organizacija miru naj se po uspehih v Ameriki raztegne na stari svet, saj more pacificirani ameriški svet silno ojačiti mirovni tabor v Evropi, ako se mu pridruži in ga podpre z ono odločnostjo, ki je odsevala iz Rooseveltovega velikega govora. V tem smislu bi mogla postati konferenca izhodišče prav važnega ojačenega gibanja za utrditev svetovnega, ne le ameriškega miru.

Nova Francova ofenziva

Dosedaj najbolj krvavi boji — Največja letalska bitka nad mestom

Madrid, 17. decembra. AA. Borba okoli Boadilla in Pozuela na zahodu Madrida se je večeraj dopoldne zopet razplamela. Napad nacionalistov je bil odbit in so republikanske čete izvršile protinapad. Po večerih do večera se položaj ni mnogo izpremenil. Ugovovljeno je, da se v prvih vrstah nacionalistov bore nemški vojaki.

Kaj pravi o položaju general Maja

Odbor za obrambo Madrida je izdal opoldne naslednji komunikat:

V zadnjih 24 urah se čuti pritisek nacionalistov čet v vseh odsekih madridske fronte. V ta namen so nacionalisti poslali v odsek Boadilla del Monte znajna ojačenja, toda republikanski vojski se je dosegel posrečilo ustvarjati močan branik iz utrdb, ki jih je zgradila z vso naglico. Tako je preprečila in izjavila tudi za bodoče vse napade s tanki.

Zadnji letalski boji so bili glede na številno letal, ki so se jih udeležila, najhujši med vsemi, kar jih je bilo od začetka borbe za Madrid. Nacionalisti so izvedli napad z 20 trimotornimi Juksersovimi letali za bombardiranje, ki jih je spremljalo 25 lovskih tipa Heinkel. Med bombardiranjem so morala sovražna letala stopiti v odkrit boj z republikanskimi letali. Pri tem smo sestr-

liji pet sovražnih letal. Republikansko letalstvo ni imelo izgub.

Na asturiskem bojišču smo zavržili napad nacionalističnih čet na postojanko Oñares, ki obvladuje prometno sveto z Oviedom. Na drugih frontah ni bilo važnejših dogodkov.

... kaj general Franco

Iz Francovega glavnega stana poročajo o najnovejših bojih pred Madridom:

Včeraj ob 8. uretja so vladne čete prešle v oster protinapad. Da se potuše postojanko, ki so jih večeraj in predvečerjem zavzela nacionalistične čete zapadno od Madrida v odseku Casa de Campo. Pri napadu je sodelovalo okrog 5.000 vojakov mednarodne brigade, ki so jih podpirali tudi tanki. Boj na nož se je začel v gosti megli okrog 13. in so se morali napadalec umakniti na svojo prvotno postojanko. Včerajšnji boj spadajo med najbolj krvave, kar jih je bilo okrog Madrida. Okrog 60 nacionalističnih letal je bombardiralo postojanke madridskih čet pri Boadilli.

Nacionalističnim četam se je med protinapadom madridskih čet pri Boadilli posrečilo zavzeti štiri tanke in več tovornih avtomobilov. Poveljnik nacionalističnih kolon zapadno od Madrida, general Ormas, je izjavil, da je z dosedanjim razvojem operacij zadovoljen.

Japonska na preži

Močna ojačenja japonskih posadk ob sibirski meji in na severnem Kitajskem

Nanking, 17. decembra. o. Nankinška vlada je v velikih skrbih, da ne bi Japonska skušala izkoristiti nastalo zmedo in se poslastiti novih kitajskih pokrajin. V Nanking so prispelo vesti, da so bile vse posadke ojačene in da so močni oddelki japonske vojske razmeščeni vzdolž sibirske meje ter v severni Kitajski, tako da lahko vsak čas začno vojne operacije. Tudi Japonska mornarica je mobilizirana in pripravljena v vojnih lukah. V pristaniščih Koreje in v Jajnosu se je že začelo vkrcavanje vojaštva. Pomorne ladje so dobile povelje, naj v danem primeru takoj krenejo v kitajske vode in blokirajo kitajske luke, da onemogočijo vsako pomoč Kitajski po morskem poti. Opaža se tudi povečana delavnost japonskega letalstva.

Sanghaj, 17. decembra. AA. Verjetno je, da bo Japonska podvela obširne varnostne odredbe, če se bo kriza na Kitajskem vlekla še dolgo. Vendar menijo, da se Japonska ne bo preneglila, ker bi se sicer lahko sedanja kriza izpremenila v dolgotrajno vojno. Kljub temu se boje, da ne bi japonska armada v Kvantungu začela delati na svojo roko.

Čangkajšek živ in zdrav

London, 17. decembra. br. Po vesteh, ki so prispale iz Kitajske, je general Čangkajšek še živ in zdrav. Danes je prispel v Nanking njegov orlonančni oficir, ki so ga uporniki izpustili, da bi ponesel z letalom

v Nanking Čangkajškovo pismo, v katerem zavzema svojo stališče glede na zadnje dogodke. Vlada tega pisma doslej še ni objavila. Vojni minister general Feng je prišel v Lojang ter osebno prevzel vodstvo kazenske ekspedicije proti upornikom. Nankinski listi poročajo, da je prišlo med vladnimi četami in uporniki do krvave borbe, da pa so vladne čete v premoči.

Poraz upornikov

Nanking, 17. decembra. w. 34. polk, ki je dobil od Čangsuelianga nalogo, naj ustavi prodiranje nankinških čet, je bil po ljutih borbah odbit pri Tungvanu. Poveljnika 105. in 106. divizije, ki bi morala priti od severa na pomoč, sta s svojimi četami prešla k vladnim četam. Uporniki so na progi Tungvan-Tientsin uničili progo ter poglani v zrak več mostov. Vojni minister nankinške vlade je prispel v Lojang, da vodi kazensko ekspedicijo proti Čangsueliangu.

Močna letalska eskadrilja vlade je danes poletela nad Sianfu. Dočim nankinške čete vedno bolj obkoljujejo mesto. Zaradi tega menijo, da bo Čangsueliang pod vtisom tega dejstva pripravljen za kompromis.

Avdiencia

pri kralju Juriju VI.

London, 17. decembra. AA. Kralj Jurij VI. je sprejel v avdienci zunanega ministra Edena in vojnega ministra Duffa Coopera.

Dr. Edvard Beneš — eno leto prezident

Danes poteče leto dni od njegove izvolitve — Aktivna bilanca enoletnega prezidentstva — Beneš kot mož dela

Praga, 16. decembra. V petek, dne 18. t. m. poteče leto dni, odkar je bil dotakratni zunanji minister dr. Edvard Beneš izvoljen za prezidenta češkoslovaške republike. Ni še dolgo tega, kar so listi v republiki zabeležili tudi enoletni jubilej vlade dr. Milana Hodže. Ta dva mala jubileja dajeta ob koncu leta povod, da se postavi bilanca o uspehih in neuspehih potekajočega leta na češkoslovaškem. Upravičeno se označuje prvo leto Beneševga prezidentstva za leto uspešno napredujoče konsolidacije. Pokazalo je med drugim, da je češkoslovaška vladna koalicija zanesljiv instrument ne le v notranji, marveč tudi v mednarodni politiki. Ona predstavlja čvrsto in za delo v polni meri sposobno tvorbo. To dejstvo je že ponovno ugotovil ministrski predsednik dr. Hodža in ravno v teh dneh ga je približno predsednik češkoslovaške socialno-demokratske stranke Hampl.

Dr. Beneš je nastopil svoje odgovorno mesto s parolo »stari program v novem tempu«. Vse potekajoče leto prida, da je ostal temu svojemu geslu zvest. Konsekventno izvajanje programa pa se nikakor ne sme tolmačiti kot nekako okorelost ali negibnost prezidentove politike. Dr. Beneš se kot učencec in naslednik vedno priznava k programu in idejam svojega velikega učitelja in prednika T. G. Masaryka. Ob predstavitvi zglede globoke moralne pojmovanja politike. Zvest temu pojmovanju je dr. Beneš že kot zunanji minister pred desetimi leti izpovedal svoje prepričanje da »potrebno vsaka politika trdi filozofske temelje in trden svetovalni nazor, ki dajejo vsakemu političnemu početju čvrsto idejni program in s tem obeležje mirnosti, sigurnosti in smotnosti«. Ta nazor obeležuje vse politično delovanje prezidenta Beneša. pri družini pa se še izredna vestnost in delavnost, ki sta priložila dr. Beneš za kot zunanjega ministra in ki so ju tolikrat občudovali zlasti tudi v krogih Društva narodov.

Prezidentstvo je za dr. Beneša v čistem pomenu besede delovna služba. To zadostno dokazujejo poleg vestnega in promptnega odpravljanja tekočih poslov njegova potovanja po Slovaški, po nemških in čeških pokrajinah republike, njegov poset v Rumuniji, njegovo sodelovanje pri konferen-

cah Male antante itd. Dr. Beneš je res mož dela. Nedavno je izšel v Pragi album s fotografijami iz njegovega življenja. V njem vidimo prezidenta še kot prejšnjega zunanjega ministra pri konferencah, pri službenih in neslužbenih prireditvah in pogajanjih. Vidimo ga tudi kot prezidenta pri svečanih državnih aktih, pa v privatnem življenju na njegovem posestvu na južnem Češkem. In skoro povsod vidimo prezidenta pri delu, pri duševnem ali pri telesnem. saj je zlasti na svojem posestvu sam najboljši vrtnar in sadjar.

Menda ni problema in zadeve v češkoslovaškem javnem življenju, o katerih prezident dr. Beneš ne bi bil temeljito informiran. Presenetljivo je mnogokrat, v kako podrobnosti gre njegovo poznavanje stvari in kako točno je informiran celo v stvarih, ki se zde malenkostne ali vsaj ne posebno važne. Pri svojem delu v češkoslovaški zunanji politiki, ki jo je neopretrgoma vodil skoro 20 let, pa pri svojem udeleževanju v Društvu narodov in v Mali antanti, se je navedil opazovati in ocenjevati načela in dogodke političnega življenja s svetovno-političnega stališča. Obenem pa je mož občudovanja vredne delavnosti in vztrajnosti. Ko je nastopil mesto prezidenta, dr. Beneš ni ničesar obljubil. Njegovo in njegovih sodelavcev delo pa dokazuje, da je pravi mož na pravem mestu.

Narodna skupščina

Glasovanje o zapisniku — Interpelacije — Debat o svobodi tiska — Nadaljevanje verifikacijske razprave

Beograd, 17. decembra. p. Narodna skupščina je tudi danes zasedala skoro ves dan ter je bila zopet zelo živahna. Na dopolnilek posl. Gjurović in Voja Lazić sta zahtevala popravke, dokazujoče, da zapisnik ni točno sestavljen ter da ne vsebuje pripomb narodnih poslancev in ne zanimivih izjav ministra Cvetkovića. Tajnik dr. Veble je zahtevane popravke odklonil. Pri glasovanju o odobritvi zapisnika je narodni poslanec Voja Lazić opozoril predsednika na to, da je skupščina nesklepčna, in da se sploh ne ve, na kateri strani je večina. Šele pri ponovnem glasovanju je predsednik ugotovil, da je 60 poslancev glasovalo za odobritev zapisnika. 40 pa proti in da je skupščina sklepčna.

Sledilo je čitanje raznih interpelacij, med katerimi je vzbudila posebno zanimanje interpelacija posl. Acimovića, ki zahteva od notranjega ministra pojasnila o postopanju podbana dunavske banovine pri nedavnih občinskih volitvah in o poslovanju banovinske hranilnice v Novem Sadu. Poslanec Djurović je interpeliral notranjega ministra o dogodkih na Belvederu pri Cetinju ter glede nekakega razpisa, ki ga je izdalo notranje ministristvo o Sokolu. V imenu vlade je minister dr. Kožul nujnost sprejel, kar je vzbudilo v skupščini mnogo komentarjev.

Minister pravde je zahteval izročitev nekaterih poslancev sodišču, med drugimi tudi izročitev narodnega poslanca Rudolfa Pevca, ki je obtožen po § 302 k. z. Vse te zahteve so bile izročene imunitetnemu odboru.

Narodni poslanec Voja Lazić je v daljšem govoru zahteval od predsednika skupščine pojasnila, zakaj izhajajo v listih tako pomanjkljiva in netočna poročila o sejah narodne skupščine. Zahteval je, naj predsedstvo skupščine ukrene primerne korake, da bodo listi lahko objavili točna poročila in da bo javnost pravilno poučena o delu narodne skupščine.

Predsednik Cirić je izjavil, da predsedstvo narodne skupščine nima nobenega vpliva na objavo teh poročil, da pa bo opozoril vladno, naj omogoči obširnejše in točnejše poročanje o delu narodne skupščine. Apelira pa na poslance, naj se strožje drže določb čl. 45 skupščinskega poslovnika in obljubila, da bo v tem primeru s svoje strani z vsem poudarkom vztrajal na tem, da se da razpravam v narodni skupščini najširša publiciteta. Svoboda tiska in pravica do gošenja obveščanja javnosti sta posebno dragoceni v političnem življenju in tudi uvidevamo potrebo, da se ta pravica čimprej spravi na oni nivo, ki je neobhodno potreben za pravičen razvoj javnega življenja.

Zaradi osebnega pojasnila so nato govorili še poslanci Zuber, Rapović in Kostić, nakar je skupščina okrog pol 11 prešla na dnevni red. V razpravi o verifikaciji mandatov naslednikov zaradi streljanja v skup-

ščini obsojenih poslancev so govorili Milan Banić, Vasa Jovanović, Voja Lazić, dr. Milan Božić in dr. Šoški, nakar je bila seja ob 14 prekinjena ter se je nadaljevala ob 17.30.

Večerna seja narodne skupščine je trajala do 21.10. Razprava o verifikaciji mandatov za naslednike obsojenih poslancev se tudi nocoj ni bila končana. Govorili so poslanci Mita Dimitrijević, dr. Srpo Vukanović in Paštrović. Ta je napadel zlasti ostro tudi skupščinskega predsednika Cirića, ki mu je zato v daljšem govoru odgovarjal.

Prihodnja seja skupščine bo v ponedeljek dopoldne.

Podpis trgovinske pogodbe z Madžarsko

Beograd, 17. decembra. Danes dopoldne so bila končana pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe klirinškega sporazuma z Madžarsko. Pogajanja so trajala delj časa ker je šlo za sklenitev popolnoma nove pogodbe in je bilo treba rešiti razna pereča vprašanja. Nova pogodba stopi v veljavo s 1. januarjem in je bila nocoj svečano podpisana v kabinetu ministra za trgovino.

O podpisu pogodbe je bil izdan naslednji komunikat:

Danes ob 19. so v kabinetu ministristva za trgovino in industrijo, podpisali aranžman in dogovor o plačilih med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Madžarsko. V imenu naše vlade je podpisal trgovinski minister g. Vrbanić, v imenu madžarske vlade pa madžarski poslanik v Beogradu g. Alt. Trgovinski promet z Madžarsko je zadnje čase trpel zaradi kupčenja naših vezanih terjatev na Madžarskem in zaradi težkoč, ki jih je neurejenost plačilnega prometa ustvarjala v medsebojni trgovini. Novi dogovor odstranja obstoječe težkoče in ustvarja ugodne pogoje za trgovanje med obema državama.

Novi aranžmani imajo načelo kompenzacije za osnovno naše trgovine z Madžarsko, vendar se obično poveča kontingent, ki smo ga doslej uživali na Madžarskem. Za dva bo redni kontingent ostal isti to je 50.000 ton na leto, za ogle je poveča od 4.800 na 6.000 ton, za gradbeni les od 27.000 na 35.000 ton. Določeni so tudi kontingenti za naše sadje ribe, kmetijske izdelke itd. Izrednih kontingentov smo dobili 30.000 ton za drva, 5.000 ton za ogle, 18.000 ton, za gradbeni les in 180.000 železniških pragov. Toda pogodba določa, da se bodo izredni kontingenti dovolili samo tedaj če se s povečanjem madžarskega uvoza v Jugoslavijo omogoči zboljšanje trgovinske bilance.

Novi dogovor velja za leto dni, toda nadaljaj se bo še za leto dni, če se ne odpove tri mesece pred potekom prvega leta.

Točno plačlj »Jutru« naročnino Varuj svojcem zavarovalnico

Beleške

Ugotovitve »Samouprave«

V službenem glasilu JRZ se je nekdo, najbrž g. Smodej, strahovito razburil nad »Jutrom«, ker je ponatnilo iz glasila mladinske organizacije JRZ neke odstavke o klerofašizmu in klerikalizmu. »Samouprava« najprej svočano ugotavlja, da »v naši državi ni nikakega agresivnega klerikalnega pokreta, proti kateremu bi se bilo treba boriti. Naši prijatelji in pristaši v Sloveniji se niso nikdar smatrali za klerikalce. Oni to odločno odklanjajo in je to prav dobro znano tudi »Jutru«.

Dalje daje »Samouprava« lepe nauke svojim mladim prijateljem, ki jim pravi, saj v bodoče »malo bolj pazijo, kaj pišejo, da ne bodo nasledili intrigam nasprotnikov«.

Uspehi režima JRZ

Službeno glasilu JRZ objavlja vvodnik o bilanci poldroguletnega dela vlade dr. Stojadinovića. Kot najbolj vidne znake doseženih uspehov našteva naslednje štiri točke:

1. Pomirjenje političnih strasti, ki so prej neprestano pretile s spopadi najrazličnejših vrst in so dosegle svoj višek v kerestinskem napadu in v streljih v narodni skupščini.
2. Uravnovečanje državnega proračuna, zboljšanje gospodarskega stanja, višji življenjski standard širokih ljudskih mas, likvidacija kmečkih dolgov, znižanje davkov.
3. Svoboda mišljenja in svoboda kritike, tako da more sedaj v državi vsak svobodno zborovati in povedati svoje mnenje.
4. Občinske volitve, ki so dale prebivalstvu možnost, da se odloči ali za vladno ali za njene nasprotnike.

Primer iz Hrvatske

Glasilu dr. Mačka »Seljački dom« objavlja 10. t. m. sledečo izjavo:

»Z ozirom na lažniva časopisna poročila izjavljamo spodaj podpisani odboriki občine Gibarac, da smo bili vsi brez izjeme izvoljeni na listi b. HSS. Naša lista je bila potrjena od vodstva b. HSS in proglašena za službeno listo stranke. Občinski beležnik Anton Badić je tudi sam glasoval za to listo, ko so se mu ponesrečile razne intrige. Po volitvah pa je samozvano prijavil našo listo sreskemu načelstvu kot listo JRZ. Najbolj svečano izjavljamo, da smo samo pristaši b. HSS in njenega voditelja dr. Mačka in da ne priznavamo nobene druge stranke med hrvatskim narodom s katerim stojimo mi vsi pod vodstvom dr. Mačka«.

„Hrvatska Istina“ še izhaja

Iz Zagreba nam poročajo, da je po treh tednih včeraj zopet izšla »Hrvatska Istina«. List objavlja, da ta čas ni mogel iziti »iz tehničnih razlogov«, in zagotavlja, da bo od slej izhajal zopet redno. Tudi v tej številki ostro napada okoliščino dr. Mačka, ki ji očita, da širi na shodih »bajke o neodvisni in suvereni Hrvatski, katerim sama ne verjame«.

Obširno opisuje list napade na svojo uredništvo dr. Hanžekovića in pravi, da sta ga na ulici napadla Batošić in Belak, ki sta lani kandidirala na listi dr. Mačka v Sloveniji. Drugič so ga neznanici napadli v uredništvu; prepodil jih je z revolverjem, odnesli pa so mu 250 izvodov lista in 2.200 Din gotovine. Tretjič so ga napadli še v njegovem stanovanju, kjer so mu razbili šipe na oknih. Dr. Hanžeković krivi za te napade okoliščino dr. Mačka, zlasti pa političnega tajnika prof. Jelašića.

Pašićeva rodbina in JRZ

Beograjski listi objavljajo pismo, ki ga je poslala predsedniku vlade dr. Stojadinoviću vdova pokojnega Pašića, gospa Djurdjica Pašić. Najprej se vdova zahvaljuje predsedniku JRZ za vso naklonjenost, ki jo je pokazal ob desetletnici smrti Nikole Pašića. »Posebno drago mi je bilo, da ste bili ob desetletnici smrti mojega moža ravno Vi na položaju predsednika kr. vlade in predsednika JRZ, ker mi je znano, kako visoko Vas je cenil moj pokojni soprog, ki je bil trdno prepričan, da ga bo ste dostojno nadomestili. To se je tudi do celotno potrdilo. Neobičajno smo ganjeni zaradi Vašega sijajnega govora, ki ste ga govorili nad grobom pokojnika in v katerem ste izjavili, da se smatrate Vi in Vaša stranka za politične naslednike mojega pokojnega soproga«.

Pismo gospe Djurdjice Pašić tolmačijo v beograjskih političnih krogih kot dokaz, da se je družina Pašićevih popolnoma izrekla za politiko dr. Milana Stojadinovića. Po parastosu ob priliki desetletnice smrti g. Nikole Pašića so bila izglajena tudi neka nasprotstva s Pašićevim sinom g. Radom Pašićem, o katerem se sedaj zatrjuje, da bo v kratkem dobil v JRZ odlično in vodilno funkcijo.

Sanacija zagrebskih bolnic

Poročali smo že o akciji zagrebskega bana in hrvatskih ministrov, da se sanirajo zagrebske bolnice s tem, da jim država, banovina in občine plačajo dolžne oskrbine, ki znašajo že lepe milijone. Te dni sta se mudila v Zagrebu minister za socialno politiko in narodno zdravje Cvetković in minister za gradnje dr. Kožul. Ob tej priliki se je v torek vršila na banki upravi konferenca, na kateri so nadaljevali razpravo o sanaciji zagrebskih bolnišnic. Minister Cvetković je izjavil, da bo država plačala zagrebskim bolnišnicam, kar jim je dolžna. Poleg tega je obljubil, da bo preskrbel še 10 milijonov dinarjev za dovršitev zakladne bolnišnice. Upravni odbor te bolnišnice je imel v torek sejo, ki se je je udeležil tudi minister Cvetković. Na seji je bilo konstatirano, da bo nova zakladna bolnišnica v teku leta 1938 popolnoma zgrajena.

Nastopna avdilenca egiptskega poslanika

Beograd, 17. decembra. a. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je sprejel danes v avdijenci egiptskega poslanika na našem dvoru Aelirja Omerbeja, ki mu je pri tej priliki izročil svoje poverljivce.

Ureditve Feniksa

Izjava trgovinskega ministra — Usodna vloga Losingerjevih menic — Izplačila so določena za enkrat na 45% Otežkočanje odkupa

Na 8. strani današnje številke prinašamo v gospodarski rubrici vsebino nove uredbe o ureditvi poslov Feniksa na območju naše države. V sveti s to uredbo objavlja agencija Avala posebno izjavo ministra za trgovino in industrijo dr. Vrbanića, ki je med drugim rekel:

Z uredbo od 18. t. m. se je po sedem-mesečnem dolgem moratoriju končno uredil jugoslovanski portfelj dunajske zavarovalne družbe Feniks. Bistvo problema je bilo in je še v prvi vrsti v tako imenovanih Losingerjevih menicah, v katerih je plaširano več ko polovica premijskih rezerv. Te menice so akcepti našega državnega tresorja, ki se glase na dolarje. Poleg previsokih akvizicijskih stroškov so nastali sedanjí nedostaki premijskih rezerv deloma zaradi tega, ker je od časa nakupa posameznih menic ameriški dolar padel, predvsem pa zato, ker se največji del teh menic ne nahaja v posesti jugoslovenske direktorje Feniksa; družba po veljavni zakonih k temu tudi ni bila obvezana.

Menice za 833.000 dolarjev se nahajajo pri nekaj švicarski banki brez vsake omejitve in pripovedi. Zavod jih ima kot kritje svojih terjatev napram dunajskemu Feniksu, ker identificira imetje centrale z imetjem podružnice, čeprav sam priznava da na te menice nima nikake zastavne pravice, in čeprav je za svoje terjatve drugače krit. Za 1.100.000 dolarjev menic se nahaja na češkoslovaškem pri osebah, ki so do njih prišle po nezakoniti poti s transakcijami dunajskega in praškega Feniksa in ki so dobro vedele, da služijo te menice za kritje premijskih rezerv jugoslovenskega Feniksa. Kraljevska vlada je v tem vprašanju intervenirala pri češkoslovaški vladi, ki je za našo zahtevo pokazala polno razumevanje ter obljubila, da se bodo ti papirji v kratkem času vrnili. Kakor hitro se to izvrši, bodo jugoslovenske premijske rezerve Feniksa pomembno povečane.

Z ozirom na tako stanje se na zdaj ni mogel določiti za izplačila večji odstotek kakor 45, kadar nastopi primer zavarovanja. Kadar pa bodo vrnjene Losingerjeve menice, se bo ta odstotek povečal in imamo upravičeno upanje, da se bo

dvignil na 70%. Jugoslovenskega Feniksa s izplačili od kupne vrednosti polja. Tudi ne omogoča sklepanja novih poslov, marveč je ustanovljena posebna pravna oseba, ki ima nadaljevati se sklenjene pogodbe o zavarovanju. Takšna ureditev ta trenutek najboljše odgovarja interesom zavarovancev.

Bili so tudi predlogi, da se ustanovi zadruga Feniksovih zavarovancev, ki bi prevzela jugoslovenske posle te zavarovalnice. Toda izvedba te misli bi zahtevala preveč truda in časa. Pokazalo se je, da bi se ne posrečilo ustvariti organizacije, ki bi vanjo stopil saj znaten del zavarovancev.

Po načetu, ki je bilo uveljavljeno tudi v drugih državah, je uredba naložila drugim zavarovalnim družbam breme 25 milijonov Din, plačljivih s 4% obrestmi v dvajsetih letih. Ta obremenitev družb ima opravičilo v tem, da bodo od ureditve Feniksovega portfelja indirektno imele koristi tudi druge zavarovalnice, ker bi popoln polom Feniksove podružnice imel hude posledice za življenjsko zavarovanje sploh.

Uredba računa s tem, da bodo sedanjí zavarovanci Feniksa nadalje plačevali svoje premije, ker bo to v njihovo lastno korist in se bo vse poslovanje vršilo pod posebnim državnim nadzorstvom. Ugodna rešitev, kakor si jo predstavlja uredba, bi postala problematična, če bi vsi zavarovanci zahtevali odkup. Uredba je zaradi tega otežkočila odkup s tem, da je za leto dni to pravico sploh ukinila in pa da je znižala odstotek odkupa na 40%. Če bi zavarovanci po preteku leta dni tudi po tako težkih pogojih zahtevali odkup, bi bil položaj onih, ki bodo nadaljevali vplačila, tem bolj ugoden.

Posebno treba omeniti, da se trenutna redukcija izplačil na 45% nanasa samo na tisti del zavarovanega zneska, ki odgovarja premijam, vplačanim do 28. aprila t. l., ker je samo kritje rezerv za premije trpele izgubo. Rezerve, ki se bodo nabirale v vplačili po 28. aprila t. l., bodo zadostne, da se bo tem premijam odgovarjajoči del zavarovanega zneska lahko v celoti izplačal ko bo zapadel.

Radovan Matjašić izvoljen za generalnega direktorja Suzorja

Zagreb, 17. decembra. o. Danes je bila seja ravnateljstva Suzorja na kateri je bil izvoljen novi generalni direktor. Uvodoma je se predsednik Marko Bauer toplo zahvalil dosedanjemu dolgoletnemu generalnemu direktorju Milanu Glaserju ter mu izrazil polno priznanje za njegovo zaslužno delo. V imenu ministra za socialno politiko se mu je zahvalil tudi načelnik Dušan Jeremić, ki je izjavil, da je mednarodni urad za delo izvolil Milana Glaserja v priznanje njegovih zaslug in sposobnosti za člana svojega odbora za socialno zavarovanje. Opoldne je potekel rok natečaja za novega generalnega direktorja. Ravnateljstvo je takoj nato otvorilo ponudbe in je bil s tajnim glasovanjem izmed 15 kandidatov iz 22 glasovi proti enemu izvoljen dosedanji podravnatelj Radovan Matjašić. En glas je dobil dr. Mudrić, ravnatelj OUZD v Zagrebu.

Novi generalni direktor Suzorja, te vrhovne ustanove delavskega in nameščenkega zavarovanja v Jugoslaviji, je po rodu Slovenec, doma iz Kranjske gore. Star je 52 let. Že pred vojno si je pridobil sloves odličnega strokovnjaka v socialnem zavarovanju, pa je bil po zedinjenju poklican

v ministrstvo za socialno politiko, kjer je postal načelnik oddelka za socialno politiko. Pred 13 leti je prestopil v službo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in postal kmalu stebel te institucije. Nazadnje je bil namestnik generalnega direktorja, dokler ni s sedanjo izvolitvijo kot najbolj poklicani mož prevzel vodilnega mesta.

Kot prvovrsten strokovnjak za socialno zavarovanje, posebno njegovo računsko tehnično stran, si je novi generalni direktor pridobil velik sloves tudi izven mej naše države. Država sama ga je klicala vodno, kadar je šlo za važne ali zapletene probleme socialnega zavarovanja, in ga je zlasti imenovala v vse komisije, ki so imele voditi kaka pogajanja te panoge z drugimi državami.

Ko mu čestitam k izvolitvi, g. Matjašiću iskreno želimo kar največ uspehov na njegovem odgovornem in nikakor ne lahkem položaju.

Odlikovanje

Beograd, 17. decembra. AA. Z redom Beloga orla 5. stopnje je odlikovan pomočnik generalnega ravnatelja SUZORJA v Zagrebu Radovan Matjašić.

Dva tabora med hrvatskimi klerikalci

Ponovno smo že poročali o akciji hrvatskih klerikalcev, ki se skušajo zasidrati med hrvatskimi množicami, na eni strani s tem, da se izdajajo za najbolj goreče in borbene pristaše dr. Mačka, na drugi strani pa s sistematičnim snovanjem svojih lastnih organizacij, o katerih za enkrat zatrjujejo, da so strogo nepolitične in da so le podobori katoliške akcije. Vedno bolj pa se vidi, kako narašča med bivšimi hrvatskimi radičevci nezaupanje proti tem Skomov, Kromov, Gromov in kakor se že te nove organizacije imenujejo. To nezaupanje prihaja od izraza tudi v glasilu dr. Mačka »Hrvatski dnevnik«, ki je že ponovno zagrozil klerikalnem glasilu »Hrvatski straž«, da bo kmalu postavljeno s svojimi očeti vred tja, kamor spada.

Se bolj značilno pa je, da vidijo v mladinskih organizacijah, ki se snujejo po Hrvatskem po navodilih nadškofa koadjutorja dr. Stepinca, prikrito politično akcijo tudi nekateri hrvatski škofje sami. Zabeležili smo že, da je sarajevski nadškof na svojem področju prepovedal snovanje Skomov, Gromov in Kromov z utemeljitvijo, da zadostuje za hrvatsko katoliško mladino organizacija Krizarjev. Stališču nadškofa dr. Šarića se je pridružil sedaj tudi splitski škof, ki je ravno tako odredil, naj se organiziranje katoliške mladine v njegovi škofiji omeji na krizarje in naj se mladinske organizacije po vzorih onih zagrebških nadškofije v Dalmaciji ne ustanavljajo.

Anketa o razvoju sporta in telovadbe

Beograd, 17. decembra. AA. V ministristvu za telesno vzgojo naroda se je vršila konferenca strokovnih referentov, ki ji je predsedoval načelnik Aračić. Najprej so podrobno poročali referenti, ki so prisostvovali občinim zborom nogometne, plavalne in težkoatletske zveze ter zveze ženskih sportov. Ministrstvo bo v stajnem stiku s posameznimi sportnimi zvezami in bo podrobno obveščeno o njihovem delu, kar bo za nadaljni razvoj našega sporta veljeka pomena.

Konferenca je sklepala o vlogi beograjskega radia, naj bi se po radiu delala čim boljša propaganda za telesno vzgojo naroda po radiu. Sklenili so sestaviti načrt za propagando telesne vzgoje po radiu ter za telovadne ure za odrasle in otroke.

Dalje so govorili o ureditvi telovadišč in apornih igrišč v Beogradu. Po podrobnih podatkih referentov, ki so pregledali vse srednje šole, je vprašanje telovadišč in igrišč glavna ovira za razvoj telesnih vaj tako v šolah kakor v nedeljskih tečajih. Razpravljali so tudi o stavbiščih, ki so last beograjske

občine in ki bi jih bilo mogoče porabiti trajno ali začasnno za športna igrišča. Sestavljeni so bili konkretni predlogi za sejo, ki ji bodo prisostvovali zastopniki občine, ministrstva za telesno vzgojo naroda in telovadni učitelji.

Povratek kneginje Olge

London, 17. decembra. AA. Danes ob 14. je s tukajšnje Viktorije železniške postaje odpotovala v Beograd Nj. Vis. kneginja Olga s svojim sinom princem Aleksandrom, ki bo božične šolske počitnice prebil s svojimi starši v Jugoslaviji.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Večinoma jasno, jutranja megla, temperatura mila. Zagrebška: Lokalne megle, spremenljivo oblačno, noras temperature. Dunajska: Milo izpremenljivo, zapadno vreme.

Tri žrtve ljubavne žaloigre

Po samomoru hčerke je oče na sodišču ustrelil zapeljivca in sebe

Beograd, 17. decembra.

Ves Beograd je pod vrtom velike tragedije, ki se razvija že nekaj dni in je danes zahtevala drugo in tretjo žrtev. Pretekli četrtek zvečer se je na ulici ustrelila Mla Dimitrijevićeva, hči šefa odseka v poštarnem ministru. Danes pa je njen oče Zika Dimitrijević v poslopiju okroglega sodišča za mesto Beograd ustrelil zapeljivca svoje hčerke, aretirane inž. Svetozarja Stojanovića in nato še sebe. A dočim je nesrečni oče obležal na mestu mrtve, je Stojanović še kazal znake življenja. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer bo menda ostal pri življenju.

Pred dobri 30 leti...

Pretrpetljiva je zgodba o ljubezni mlade dekleta brez dote do mladega inženjerja, čigar starši so si po vojni nakopali premoženje. V Nišu se dobro pomni starejši ljudje sedanjega beogradskega magnata Josipa Stojanovića, ki je pred kakimi 30 leti bil student na niški gimnaziji. Takrat se je seznanil s preprosto šiviljo, ki si je služila vsakdanji kruh s šivanjem perila in polnih uniform za vojake. Njen izvoljenec je srečno maturiral, kakor je dovršil študij v Beogradu. Ljubezem je zmagovala. On je pridno študiral in dovršil, ona pa je živela. Naposled sta se vzela. V skromni hišici v niškem predmestju sta preživela prva leta zakona. Potem jima je bila sreča mila in danes je družina Josipa Stojanovića ena »najuglednejših« v Beogradu. Možno je podjeten in delaven, v družini pa vodi gospa Zorka ljubeno besedo. In ta beseda je bila žal v veliki meri odločilna, da je prišlo do tragedije.

Stojanovića in Dimitrijevića se poznajo že precej dolgo. Pred 10 leti, ko se je poročila Stojanovića starejša hčerka, je bila Mla Dimitrijevićeva še dekletce in ji je pri poroki nosila vlečko. Z nevestinim bratom Svetozarjem, ki so mu splošno rekali le Bata, se je igrala. Leta so minevala, Svetozar je odšel študirat v Nemčijo, naposled se je vrnil kot inženjer. Mla pa se je med tem razvila v lepoticu. Venomer je še bila dobrodošla pri Stojanovićeih. In tako se je vnela ljubezem med mladim bogatim inženjerjem in med hčerko višjega uradnika, ki je bila sicer zelo lepa, toda brez dote.

Mati odklanja nevesto

Še pred mesecem je potekalo vse mirno. Kakor pa je zdaj dokazala preiskava, je takrat zavezoval 30-letni inženjer svojo ljubljeno. Cim je dosegel svoj namen, ji je zabrusil v obraz, da je ne more poročiti. Trdil je, da starši odločno nasprotujejo. Mla je bila bridko razočarana. Da bi bil njen duševni mir še bolj porušen in da bi dekletu postalo še bolj zbegano, jo je skoro dan za dnem klical telefon in neke neznane ženske so jo vzmirjale s samimi razburljivimi, lažljivimi vestmi. Zdal se je oglašila ena, da se je Bata z avtom ponesrečil. Zdal druga, da se pravkar zabava z neko žensko. Skratka, tudi najbolj odvratna sredstva so bila dobrodošla. Oče Zika Dimitrijević je kot šef v poštarnem ministru postavil v telefonski centrali posebne lovece, da dožene, kdo vse zagrenjuje življenje njegovi hčerki. Najprej je ujel hčerko nekega uglednega trgovca s Terazij. Potem je razkrinkal še hčerke iz nekaterih drugih bogataških družin. O vsem tem je obvestil policijo in najel advokata.

Ustrelila se je na ulici

Pred tednom je naposled prišlo do tragedije. Inženjer Stojanović je se popeljal Milo na sprehod. Pri tej priliki ji je poslednjič izjavil, da je ne more poročiti. Zaljubljenemu in obupanemu dekletu je tudi navedel razloge, med katerimi je zlasti poudaril, da najbolj nasprotuje mati. Zakaj? Cisto enostavno. Mla ne spada v bogato družino, razen tega pa vsi trdijo, da je bolehnata, da ni primerna za njihov ugled in da zato ne bi bila srečna. V Jirečkovi ulici se je avto ustavil. Bilo je tam temno. Mla Dimitrijevićeva je tedaj izstopila iz avta. Potegnila je

velik samokres, ki ga je zadnje dni vedno nosila s seboj, namerila na srce in ustrelila. Zgrudila se je na mestu. Inženjer Stojanović je med tem, kakor so izpovedale priče hladnokrvno sedel v avtomobilu. Ko je prihitel neki mladenič in je nesrečno znanko dvignil ter pri tem vzkliknil: »Mla je mrtva« — je inženjer Stojanović ustavil avto, ki ga je bil pravkar pognal in ravnodušno rekel: »Res, z njo je končano! Potem je poiskal bližnji telefon in je na razne kraje telefoniral o samomoru Zbrali so se ljudje, prihiteli so obupani Milini starši, a prispela je tudi policija in vzela inženjerja Stojanovića takoj s seboj.

Pogreb v soboto je pokazal, kako globoko se je dojmila ta tragedija vseh Beograđan. Zdrnila se je spet enkrat zaspala vest onim, ki so se po vojni povzpeli do bogastva in hočejo zdaj renimirati z nekakšnim namišljenim »ugledom«. Na novem pokopališču se je zbrala ogromna množica znancev in prijateljev nesrečne Mile in njenih staršev. Prišla so nešteta mlada dekleta, saj je lahko vsaka izmed njih izpostavljena lahkomiselnosti in zlorabi takih mladeničev iz »uglednih« bogataških družin. Mnogo cvetja je pokrivalo belo krsto. Ob grobu je vsa množica drhtela od sočutja, ko je zajokala mati in je krčevito zaihtela mlajša sestra.

Apel nesrečnega očeta

V hiši nesrečnih staršev je po pogrebu zavladala grobna tišina. Prihajali so nešteti izrazi sožalja. Obiskali pa so užaloščene očeta tudi novinarji, mu izrekli sožalje in ga povprašali, kaj je njemu znanega o vzrokih, ki so dovedli do tragedije.

Ne obtožujem samo mladega Stojanovića, ker mi je umoril otroka, — je govoril nesrečni oče. — V enaki meri je kriva njegova mati. Fant je pri svojih 30 letih naveden šmoljkan, ki v sebi ni imel dovolj moškosti in se je vdal na pritisk staršev. Mati kakor sestre — izvzamem samo ono, ki je poročena v častnikom — so mu prigovarjale, naj se otrese Mile, ki da ga ima rada samo zaradi denarja, a je sirota bolana, dočim on potrebuje zdravo dekle z doto. In fant je popustil in potisnil svoje dete v smrt. Po pogrebu so se mi javili mnogi ljudje za priče in bodo pred sodiščem dokazali take stvari, da bo v polni meri osvedeljena Stojanovića družina in njeno ravnanje nasproti moji pokojni hčerki. Tako bo dokazano, da mladi Stojanović ni edini morilec moje hčerke. Venomer pa tudi dobivam dokazne ne samo iz Beograda, marveč tudi od drugod, da mladi inženjer ni bil človeški, ne samo nasproti Mili marveč tudi ne nasproti mnogim drugim dekletom. Apelliram na vse sočustvujoče roditelje, ki so v nevarnosti, da dožive enako usodo, naj me

obvestijo o vsem, karkoli vedo o inženjerju Stojanoviću...

To je bil poslednji apel nesrečnega očeta. Preiskovalni sodnik Urošević ga je prvič zaslisal preteklo soboto in Zika Dimitrijević je v glavnem dal podatke o življenju hčerke Mile in o njenih zvezah z inženjerjem. Stojanović pa je bil zaslisevan skoro sleherni dan. Kakor ostali preiskovanci, je tudi on prišel pred sodnika vedno v spremstvu orožnika iz uprave mesta (policijske direkcije). Ko je v soboto popoldne zapustil sodišče, da se vrne k policiji, ga je hotel orožnik ukleniti. Inž. Stojanović, ki se je doslej še vedno znal izmikati fotoreporterjem, da ne bi njegove slike spravili v liste, je odločno nastopil tudi proti temu, da bi ga uklenili, češ da ni zločinec. »Mi je prav žal, gospod, je odvrnil orožnik in izvršil svojo nalogo. Že uklenjen je mladi bogataš zagotavljal, da ne bo pobegnil. Zaman. Pred sodiščem je čakal eleganten črn avto in preiskovalec se je z orožnikom odpeljal k policiji. V njenem varstvu pač ni pričakoval, da se tudi njemu blizu povračilo in da je molče trepeti oče njegove žrtve že pripravil samokres, s katerim bo maščeval hčerko in svojo očetovsko čast.

Štiri strele njemu, tri pa sebi

O dogodku samem smo prejeli zvečer iz Beograda naslednje podrobnejše poročilo:

Streli iz Dimitrijevićevega samokresa so padli danes ob pol 12. v sobi preiskovalnega sodnika Uroševića. Ker se je preiskava približala zaključitvi, bi moral biti inž. Stojanović te dni izpuščen, da bi se branil v svobodi. Danes bi ga moral zaslišati preiskovalni sodnik Urošević in se je zato Stojanović nahajal v njegovi sobi. Istočasno je prišel na okrogno sodišče oče nesrečne dijakinje Mile in ko je došel do sobe preiskovalnega sodnika, je hotel vstopiti. Sodni sluga ga je opozoril, da ne more vstopiti, ker je to soba preiskovalnega sodnika. Nekoliko zatem pa je Dimitrijević izkoristil priliko, ko mu sluga ni posvečal večje pozornosti in ko se je nahajal preiskovalni sodnik v drugi sobi. Zika Dimitrijević je vstopil v pisarno, v kateri je bil inž. Stojanović sam. Z eno roko je pridržal vrata, da bi zabranil vstop komu drugemu, z drugo pa je potegnil iz žepa browning ter oddal štiri strele na inž. Stojanovića, ostale tri strele pa v sebe. Obležal je na mestu mrtve. Tudi inž. Stojanović se je zgrudil, vendar so ga naglo prepeljali v bolnišnico.

Stanje inž. Stojanovića je pa zelo nevarno zaradi velike izgube krvi. Zato so izvršili na njem transfuzijo krvi. Kljub vsemu prizadevanju je zvečer spet izginjalo upanje, da bo ostal pri življenju.

Zavarovanje lovcev za primer nezgode

Osrednja zveza lovskega združenja kraljevine Jugoslavije nam sporoča:

Ustrezajoč davni želji lovske vrste je osrednja zveza sklepala letnega zbora z dne 18. oktobra letos sklenila z domačo zavarovalno družbo »Jugoslavija« dogovor, po katerem se z začetkom 1. januarja 1. 1937. zavarujejo člani vseh legalnih lovske organizacij in zapriseženi lovski čuvaji za primere nezgod in zakonite dolžnosti jamstva.

Zavarovanje za primere nezgod je obvezno za vse člane legalnih lovske organizacij in zaprisežene lovce čuvaje ter velja za primer smrti in za primer popolne ali delne invalidnosti. Po sklepu letošnjega običnega zbora Zveze lovske družbe za dravsko banovino plača premijo za nezgodno zavarovanje svojih članov na bazi dogovorjenih temeljnih zavarovalnih vsot zveza sama, ne da bi se zaradi tega povišala letna članarina. Če pa se hoče kak član zavarovati z višjo zavarovalno vsoto, mora svoji zvezi prijaviti, za kolikokratni iznos svoj se zavarovalna

vsota zviša, in sam plačati sorazmerno razliko v premiji.

Zavarovanje zakonite dolžnosti jamstva nasproti tretjim osebam iz rizika lova pa je neobvezno. Lovci, ki pristopijo k temu zavarovanju, so zavarovani za škodo, ki bi jih morali na podlagi obstoječega zakona povrniti tretjim osebam radi poškodovanja ali usmrtilitve ene ali več oseb in radi poškodovanja tujih reči ali živali.

Zaradi enostavnosti postopka prijavitelj posamezne lovske zveze, ki so vključene v osrednjo zvezo lovskega združenja kraljevine Jugoslavije, svoje članstvo v zavarovanje za primere nezgod preko osrednje zveze samo v skupnem številu. V tej prijavi je treba navesti sedanje številčno stanje članov, ki imajo članke izkaznice svoje zveze. Za zavarovanje zakonite dolžnosti jamstva je treba predložiti seznam zavarovanih članov z matično navedbo imen, priimkov in stalnih bivališč posameznih članov. Če želijo biti kak član zavarovan preko dogovorjene temeljne zavarovalne

vsota, je treba za takega člana v seznamu navesti, za kolikokratni iznos naj se zavarovalna vsota poviša.

Z uvedbo teh zavarovanj je rešen velik socialni problem članov lovske organizacije in zapriseženih lovskih čuvajev. Po sedanjem stanju bo deležnih dobrote zavarovanja okrog 25.000 članov. Pobudo za to koristno zavarovanje so dali delegati Zveze lovske družbe za dravsko banovino in je bil glavni referent blagajnik zveze ravatelj g. Ivan Zupan.

V zadnjem trenutku se je rešil smrti

Ptuj, 17. decembra.

Na železniški postaji pri Veliki Nedelji se je včeraj popoldne pripetila huda nesreča, ki je domala zahtevala dve človeški žrtvi. Koj je ob 16. privozil iz Ptujja brzi vlak v smeri proti Čakovcu, se je pripeljal po cesti, ki vodi čez progo, z avtomobilom trgovski potnik Rudolf Budič iz Maribora, ki je sam šofiral. Opazil je šele v zadnjem trenutku, da je železniška zatvornica zaprta, nakar je z vso silo avtomobil zavrl. Kljub temu pa se je avto zaletel v zatvornico, jo razbil in se ustavil sredi proge. Progovni čuvaj Anton Roškar, ki je bil k sreči priča tega dogodka, je skočil v smrti nevarnosti k avtomobilu in naglo odprl vrata, da se je prestrašenemu potniku posrečilo skočiti iz njega in se v zadnjem trenutku rešiti smrti. Že nekaj hipov nato je vlak zagabil avtomobil ter ga vlekel kakih 200 m s seboj in ga popolnoma razbil. Potnik Budič je pot nadaljeval z drugim vlakom proti Mariboru. Na kraj nesreče je prispela železniška komisija, ki je ugotovila podrobnosti. Čuvaj Roškarju gre vse priznanje. Avtomobil je bil vreden 30.000 dinarjev.

Desetletni Janez Mikša, kočarjev sin iz Prele, je bil danes v Vakovcih, nižje Ptujja, kjer so imeli ravno velik lov. Po lovu so se lovci vračali z velikimi osebnimi avtomotimi proti domu. Mikša je izrazil priliko in se je vsedel na zadnji del avta. Nesreča pa je hotela, da je izgubil ravnotežje, padel na tla in obležal nezavesten na cesti. Ljudje, ki so fanta našli nezavestnega, so ga dali prepeljati z avtom v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima močno pretreseno možgane in hude notranje poškodbe.

Manjša darila, toda več obdarovancev

Ljubljana, 17. decembra.

Akcija za predbožično obdarovanje najbolj siromašnih ljubljanskih družin, ki jo je mestna občina podzvela ob sodelovanju vseh dobrodelnih, podpornih in nacionalnih organizacij, se polagoma bliža zaključku in v kratkem bo sestavljen končni seznam vseh onih srečnikov med proslci, ki bodo prišli do svojega deleža. Kakor smo že zaželeli, se je na mestnem socialno-političnem uradu in pri odborih organizacij natočilo prošnje okrog 2500 družin, a sredstva, ki jih imajo občina in vse organizacije skupaj na razpolago, zaležejo komaj toliko, da bosta kakšni dve tretjini prošnic v resnici lahko obdarovani. Mestna občina sama je določila v ta namen nekaj nad 60.000 Din in mestni socialni urad bo med drugim razdelil 126 parov čevljev, 230 kosov blaga za obleke, 130 kosov konfekcije, večjo količino blaga za perilo, 16 otrokom pa bo oskrbel vso obleko. Da se bo moglo božično obdarovanje izvesti vsaj v tolikšnem obsegu, gre v veliki meri zasluga tudi posameznim darovalcem, ki so se pozivu mestne občine odzvali s prav izdatnim prispevkom. Ravateljstvo OUZD je med drugim nakazalo socialno-političnemu uradu 4.330 Din, ki so jih zbrali zdravniški in namočenci Okrožnega urada, tvrdka I. C. Mayer pa je prispevala 50 m blaga za obleke.

Ankete so se udeleževali zastopniki vseh organizacij, ki se v Ljubljani na svojem področju udeležujejo tudi v karitativnem smislu. — Razen katoliških dobrodelnih društev so bili zastopniki: Sokol, Rdeči križ, Skrb za mladino, emigrantsko društvo Tabor itd. Anketa je opravila na dan mnogo zanimivega gradiva o tem, kako se je pri nas doslej izvajala zasebna dobrodelnost. Med prošnji so bili mnogi, ki so vlagali prošnje pri najrazličnejših naslovih, da so s toliko večjo gotovostjo prišli vsaj do skromnega darila. Mnogi so tudi letos za božič zaprosili podpore pri dveh, petih, šestih instancah, a neka družina je vložila kar 11 prošnje naenkrat. S tem, da so izločili večkratne obdaritve, so dosegli, da bo število obdarovanih družin malo več kakor lani, le da bodo darila v splošnem bržkone malo skromnejša, ker se je v letih gospodarske krize javna in zasebna dobrodelnost že občutno izčrpal.

Pogreb nesrečnega delavca

Ljubljana, 17. decembra.

Nesreča, ki je pred dnevi zadela pri regulaciji Ljubljanske 43letnega delavca Matijo Smodeja s Ceste treh cesarjev je med ostalimi delavci, zaposlenimi pri regulaciji Ljubljanske, vzbudila iskreno sočustvovanje z družino. Na Marijin praznik se je eden izmed vozičkov, s katerimi odvažajo material iz Ljubljane, prevrnil nanj in ga pokopal pod seboj. Ponesrečenca, ki mu je voziček zlomil nogi in mu natrl hrbtenico, so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je po petih dneh trpljenja v sredo zjutraj izdihnil.

Danes ob 14. je bil iz mrtvašnice državne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu dostojen pogreb. Pred mrtvašnico se je nabralo okrog dvesto stavbineških in zidarstvih delavcev v skromnih delovnih oblekah, večji del s kolesi. Lep venec iz zelenja in nageljev je pričal o spoštovanju žrtve dela. Šentpeterski župnik je blagoslovil krsto, nato je delavski pevski zbor »Cankar« zapel žalostinko »Blagor muc«. Razvrstili se je sprevod, v katerem so šli za krsto žena z dvema zapuščenima otrokoma, oče in sestra, nato ostali pogrebci. Posebno čast je izkazala ponesrečencu delavska godba »Zarja«, ki je spremljala pokojnika prav do pokopališča in mu vso pot igrala. Na pokopališču so se delavci mirno razšli in se na kolesih vrnili na delo. Pokojni Smodej si je bil v Sibiriji ob cesti treh cesarjev zgradil barakco, kjer je skromno živel s svojo družino. Bil je pošten in dober delavec. Lahka mu zemlja!

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Kako je s skladom mestnih delavcev?

Ljubljana, 17. decembra.

Za stalne delavce pri mestni občini je bila svoj čas ustanovljena takozvana Mestna delavska zavarovalnica, katere namen je bil, da delavcem po 35 letih službe zagotovi pokojnino. A ker so bili prispevki znatno prenežni določeni in ker so se v pokojninski sklad sprejemali tudi najstarejši delavci, ki so bili že tik pred upokojitvijo, ne da bi bila zanje oskrbljena premijska rezerva, je zavarovalnica kmalu izgubila finančno ravnovesje. Mestna občina je svoj čas oblikovala za sanacijo sklada in milijon Din, a svoje obljube ni izpolnila. Ko so leta 1931. izplačala za pokojnine začela dosegati že ves letni dotok na premijah, so naročili zavarovalnemu matematiku, načelniku statističnega oddelka OUZD Lahu, naj obratuna dejansko stanje in ugotovi primanjkljaj ter hkratu predlaga, kako naj bi se zavarovalnica ozdravila. Primanjkljaj je že takrat dosegel 3.300.000 Din.

Očitno je bilo, da bodo pri delu ostareli in oslabele mestni delavci postali v takšnih razmerah brez vsake pokojnine, če mestna občina, ki je tako po delavskem redu, kakor po socialnih načelnih vsaj deloma dolžna poskrbeti za stare, dela nezmožne delavce, ne prisloži na pomoč. Pred kratkim je mestna uprava dala novič izračunati primanjkljaj in matematik Lah je ugotovil, da znaša v celoti že nekaj manj kakor 9 in pol milijona Din. Za njega amortizacijo bi bile potrebne letne anuitete po 543.000 Din skozi 30 let. Mestni občini je zdaj naloženo, da poskrbi za sanacijo in vso ustanovo postavi na življenja zmožna tla.

Hišnim poslom — vlagateljem

bo 18. t. m. izžrebala Hranilnica Dravske banovine, Ljubljana več nagrad po Din 200.—, Din 100.— in Din 50.—. Tišti posli, ki imajo pri hranilnici vložene vsaj 6 mesecev svoje prihranke, naj do opoldne 18. t. m. predlože pri blagajni hranilnice svojo hranilno in poselsko knjižico.

Najslavnejši vijolinski virtuoz V A S A PRIHODA koncertira prvič v filmu GUSTAV DIESSEL — ISA MIRANDA Jutri premiera v Elitnem kinu Matic!

Maharadžina ljubezen

Sledovi pračloveka v naših krajih

Prof. Brodar je predaval o svojih novih dognanjih

Ljubljana, 17. decembra.

Snoči je v dvorani Okrožnega urada profesor Srečko Brodar imel dobro posrečeno predavanje o paleolitskih postajah v Sloveniji in v nje najbližjih sosedstvu. Profe-

sor Brodar je naši širši javnosti že dobro znan kot odkritelj ene izmed najznamenitejših paleolitskih postaj Potočko zijalke v Olševi. Tudi znanstveni svet inozemstva pozna njegovo neumorno delo in je za njega prof. Brodarja, da je znanstvenik te

stroke opozoril na to, da se je tudi na tleh naše kraljevine odigrala važna kulturna epoha v razvoju človeštva. Doslej so se posamezne razvojne dobe pračloveka imenovala večinoma po tujih krajih, profesor Brodar pa je znanost o paleolitiku obogatil za nov znanstveni izraz. Od njegovih odkritij v Olševi, stopa poleg auriacienca, moustériena in drugih razdobji tudi olše vian. Predavatelj je z upravičenim ponosom naglasil dejstvo, da so njegova odkritja vsa bogatejša na najdbah, nego doslej znane postaje pračloveka kamene dobe. Brodarjev rekord so tri nove paleolitske postaje, v sami Olševi pa je našel več kot 300 artefaktov in ugotovil okostja kakih 1500 jamskih medvedov ter lepo vrsto drugih živali, ki jih je lovil človek kamene dobe in pustil njih ostanke v Potočki zijalki. G. Brodar je v trdem delu osem let za povrstjo žrtvoval lep del počitnic izkopavanju, med letom pa je poleg svojega posla znanstveno obdeloval najdbe, pisal o njih razprave v domače in tuje revije ter bil v stalnih stikih z učenjaki te stroke, ki so jih olšeška odkritja izredno navdušila.

Predavatelj je najprej zaradi lažjega razumevanja kasnejših izjavjanj tabelarično pojasnil posamezna razdobja kamene dobe tako e stališča geologije, kakor z vidika

kulturnega razvoja. Opozoril je pri tem na očitno diskrepanco med geološkimi tezami in dognanji pri odkritju raznih paleolitskih postaj. V slednjih se namreč nahajajo okostja živali toplega, zmernega in mrzlega pаса, kar je v nasprotju z geologijo in klimatologijo. Ti dve panogi bosta morali na novo proučiti svoje teze, v kolikor jim nasprotujejo najdbe, ki so pač nadvse zanesljivi dokazi, da so se stvari godile morda le nekoliko drugače.

Nato je prešel na dlje časa znane paleolitske postaje v naših soseščini v Krapini, v Lokvi, v Nabrežini in v severni Istri. Glavno pozornost pa je posvetil paleolitskim postajam, ki jih je sam odkril in proučil. To so pred vsem Olševa, Njivice pri Radečah, Murnova zijalka pri Sošanju in Huda luknja pri Velenju. Iz svoje prakse v Olševi, kjer dela že osem let in je v tem času prekopal in preiskal okoli 3000 m³ zemlje, si je predavatelj postavil načelo: kjer se najdejo kosti jamskega medveda, tam so tudi sledovi in dokazi za nekdanjo navzočnost človeka. Ta teza se mu je doslej obnesla v polni meri in je na nje osnovi odkril dve najnovejši postaji.

Iz skopih podatkov, ki jih je treba izluščiti iz izkopanih predmetov, se nam vendar nudi dovolj razločna slika davnega pradedla, lovca in ljubitelja velikanske zverine — jamskega medveda. Če vpoštevamo, da je bil tedanji človek nekoliko manjši ko današnji, medved pa je stojel na zadnjih no-

gah meril v višino do 3 m 20 in je sama njegova lobanja dolga skoro pol metra, potem se moramo čuditi, da si je brez krempeljev in ostrih zob upal nad tako ogromno čudovišče, ga premagati in pojedel. Poleg tega je lovil vse, kar mu je prišlo pod roko: Moškatno govedo, volka, lisico, hijeno, risa, jamskega leva, trdočoka-nosoroga itd. Zametaval ni niti manjših gladovcev in si je čisto postregel tudi s polhom. Nosoroga, hijeno in moškatnega bika v naših krajih danes ni. Prvi dve živali sta izraziti predstavnici favne vročih dežel, moškatno govedo pa živi danes le še na Grönlandu ob skrajni meji večnega ledu.

Olšeški človek je spadal v ero-magnonsko pleme in je bil tedaj precej podoben nekaterim tipom današnjega človeka. (Naši ljudje se gotovo spominjajo slik nemškega maršala in predeceznika republike Hindenburga. Njegova glava predstavlja ero-magnonski tip v sodobnem človestvu, s čimer ne bomo prav nič omalovaževati tega velikega nemškega polkovodca.) Stari Ero-magnonec je lovil medveda v past ali v zanko. Pobijal ga je s kamenjem, morda najrajši med zimskim spanjem kosmatinca, jedel njegovo meso, se oblačil v njegov kožuh, kosti pa na koncih razbil ter iz njih posrkal mozeg. Rabil jih je tudi neobdelane kot orodje in orožje, kasneje pa jih je obdeloval v njegova industrija je prav razorno pokazana v Brodarjevih najdbah, izločenih v celjskem muzeju. Poleg koščeniš artefaktov in, na-

in igel je tam tudi lepa zbirka kamenitih nožev, strgal in praekal. Človek se mora čuditi, kako je vse to orodje majhno. Kabineti komad je vsakega igla, ki priča o iznajdljivosti tedanjega človeka.

Poleg obdelanih kosti in kamenov so zanesljive priče o človeku številna kuršila. V tej dobi kulturnega razvoja človek še ni poznal ognja. Iz mikroskopske preiskave lesnega oglja se je dognalo, da je naš davni prednik kuril s smreko in cemprinom (limbo). Slednjega drevesa v naših krajih takisto ni več, pač pa so v Sibiriji obširni limbovi gozdovi. Brodarjeva odkritja spadajo v mlajši paleolitik in postaje na naših tleh spadajo v posebno okrožje, kajti daleč od ozemlja, ki ga opredeljuje Olševa in Krapina na severu ter Lokva in Nabrežina na jugu, na vseh štiri straneh neba ni nikjer sličnih postaj. Ob koncu je predavatelj pokazal mnogo skioptičnih slik olšeške zijalke, dela v njej, kupov izkopanih kosti jamskega medveda ter slik, ki nazorno kažejo kulturne plasti v jami ter orodje pračloveka. Izrazil je plašno željo po mecenatu, ki bi podprl olšeško izkopavanje. Kajti banovina in celjska občina pač ne zmoreta vsega. Predavanje je bilo resnično užitek, da nihče ni opazil, kako čas beži. G. prof. Brodar je imel nedolžno pozornost poslušalcev in želimo, da bi ga še čisto čuli s predavateljskega odra.

B. B.

Pospešite trgovski promet na „ZLATO NEDELJO“

Naši trgovci so se, sledeč vzorom in zahtevam modernega časa začeli zavdati, da je treba kupujočemu občinstvu iti na roke pri nakupu daril in drugih potrebščin z nasveti in priporočanjem v dnevnem časopisu. Občinstvo je trgovcem za to uslužnost hvaležno. Toda trgovci niso deležni zaradi te uslužnosti le hvaležnosti, temveč tudi največjih koristi, saj se čitatelji poslužujejo vedno le onih trgovin, s katerimi so se seznanili po svojem dnevniku.

»ZLATA NEDELJA«, ki bo tudi letos posvečena nakupu daril in drugih potrebščin za božične praznike, bo zato velika prilika za kar najbolj uspešno priporočanje daril in vsakdanjih potrebščin.

Gg. trgovce prosimo, da oglašje, ki naj bodo priobčeni v nedeljski številki „Jutra“, naročijo čim prej, najkasneje pa do sobote do 12. ure, ker bomo pozneje sprejeta naročila izvedli le, če bo dovoljeval čas in pa prostor v oglasnem delu „Jutra“.

Domače vesti

* Načelnik Josip Breznik premeščen. Kar poročila večeršnji »Slovenec«, so kraljevi namestniki podpisali ukaz, s katerim je dosednji načelnik prosvetnega oddelka banke uprave v Ljubljani g. prof. Josip Breznik imenovan za ravnatelja novo ustanovljene državne ženske realne gimnazije v Ljubljani. Za novega načelnika prosvetnega oddelka je postavljen g. dr. Lovro Sušnik, profesor II. realne gimnazije v Ljubljani.

* Doktorat tehnične vede je položil 15. t. m. na tehnični visoki šoli v Berlinu-Chrlt. g. dr. inž. Faganjevi Grozdan iz Ljubljane. Mlademu znanstveniku, ki je že dve leti v službi v veliki strojni tovarni v Berlinu, iskreno čestitamo z željo, da bi svoje znanosti uporabil v prid svoji domovini!

* O organizaciji posredovanja dela je izvršno razpravljala centralni odbor borz dela v Zagrebu ter je, kakor smo že poročali, ugotovila, da bo delovanje borz dela v nekaj letih onemogočeno, če ostane pri sedanjih določitvah. Da bi se izvršila organizacija pravega posredovanja dela, bi bila potrebna dotacija 50 milijonov dinarjev vsako leto za zaščito pasivnih krajev in revnih poljedelcev. Samo na ta način bi se zaustavila proletarizacija vasi in preprečile njene nepregledne škodljive posledice za vso državo. Centralni odbor borz dela se je prepričal, da je vprašanje revnih poljedelcev v najdostopnejši s problemom brezposelnosti v naši državi. Nujno je treba uvesti predpise za zaščito poljedelskih delavcev in za organizacijo pomorskih javnih borz dela.

* Upokojeni poslanik Vucković je umrl. Po kratki boleznii je umrl v Beogradu upokojeni poslanik Jovan Vucković. Rodil se je leta 1874 v Beogradu in leta 1904 je stopil v diplomatsko službo. Svojo kariero je pričel pri srbskem poslanstvu v Petrogradu. Bil je član in pozneje vodja poslaništva v Skoplju, v Pragi, v Ankari, Bruslju in v Atenah. Nekaj let je služboval tudi v Beogradu pri maršalatu dvora in kot pomočnik ministrstva zunanjih zadev. Po več velikih sposobnostih ga je dičila tudi velika skromnost.

* Polovična vozovna je dovoljena delegatom lahkoatletskih klubov, ki se bodo udeležili običnega zbora JLTZ v Zagrebu. Popust velja od 17. do 23. decembra. Nadalje je dovoljena ista ugodnost članom rotarijskih klubov, ki se udeležijo konferenc 77. jugoslovanskega distrikta rotarijskega gibanja v Skoplju 8. in 9. maja 1937. Isti popust velja tudi za njihove izlete po Južni Srbiji in Črni gori po konferenci. Popust bo veljal od 5. do 13. maja 1937.

* Ciril Metodova družba prosi svoje podružnice, da nakažejo svoje prispevke vodstvenim blagajni po položnicah.

Tolčeji podvrženim in miščastim, pri katerih se kažejo znaki raznih tegob zaradi nezadostnega izločavanja sokov, pomaga odlično večtedenska pitna kura z naravno »Franz-Josefov« grenčico. Taki ljudje svojejo tudi doma — a pod nadzorstvom svojega zdravnika — delati kuro za hujšanje.

Ogl. reg. št. 8 ur. 15485/35

* Redka dobrotljivost. Pred dnevi je umrl v Zagrebu upokojeni bančni ravnatelj in posestnik Milan Vaniček. Može se ni nikdar javno udeleževal, ostal je tih in skromen do svoje smrti in zato je zdaj vse še bolj iznenadila njegova oporoka. Pretežno večino svojega premoženja in svojo trinadstropno hišo v Zagrebu, v kateri ima vdova dosmrtno stanovanje, je zapustil v dobrodelne namene, ki so zelo važni za kmečko prebivalstvo Hrvatske. Z njegovo zapuščino bo ustanovljen sklad, iz katerega se bodo dobila sredstva za uređitev veterinarskih ambulanc po vaseh. Lani so naši veterinarji obiskali Bolgarijo in potem se je po listih mnogo pisalo, kako je v Bolgariji vzorno urejena živalno-zdravniška služba po vaseh. Te opise je čital tudi pokojni Vaniček in ne da bi komu kaj omenil, je določil svoje lepo premoženje za ustanavljanje veterinarskih ambulanc. Milan Vaniček se je rodil leta 1865 v Vinkovcih, v Zagrebu pa je služboval že od leta 1893.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

* Največja izbira!

* Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

* Slepo dobro srce. Zagrebški »Jutarnji list« je objavil tragedijo bivše učiteljice Jelke Jantaričeve, ki živi s tremi otroki v neki kolibi v gozdu, ker ne najde v Zagrebu nobene pomoči in zaposlitve. Najprej je izgubila službo, potem jo je zapustil mož in ji ni drugega preostalo, kakor, da je vzela nadarjena otroka iz šole in se umaknila v gozd, kjer so ji dobro srčni vaški dobrotniki za silo popravili in uredili neko dvoransko kolibo. Jantaričeva je tudi nadarjena pisateljica in je lani izdala zbirko pesmi za otroke. Ob tej tragediji opozarja list, da ne mine v Zagrebu

nihi tečen, da se ne bi po ulicah pobralo na revne. Enkrat za otroke, drugi za vse stromake, potem za stromake južnega, severnega, vzhodnega itd. mestnega dela, a nihče ne ve, kdo vse pobira, koliko se nabere in kdo vse dobi denar. V Zagrebu je nešteto dobroteljskih društev, so mnoge socialne ustanove, množica bogatinov, a pri vsem tem mora intelektualka s svojo nadarjeno dečo bežati v gozd. Ali bo toliko slavično »dobro srce« zagrebškega prebivalstva spet prezrlo to kulturno in socialno sramoto?

Najboljšo obrambo zoper prenos nalezljivih bolezni potom duplino v ustih in grlu tvorijo okuse ANACOT pastile dr. Wandera. Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavitka Din 8 velika Din 16.

* Smučarski tečaj pri Sv. Janezu ob Boh. jezeru priredi Osrednje društvo SPD od 25. decembra do 1. januarja. Postojanka ob Boh. jezeru bo za božič prijetno bivališče sredi zasneženih bohinjske doline. Tečaj je namenjen začetnikom in tudi takim, ki že znajo malo krmari. Vsek smučar bo imel dober strokovni pouk v smučanju ter prijeten oddih v beli prirodi. Bodoči smučarji se bodo vadili v osnovnih likih smučanja na položnih jaseh za hotelom Sv. Janeza. V kratkih dnevih med božičem in novim letom bodo začetniki prodrli v skrivnosti smučarskega koraka, pluznih zavojev in drugih takih spretnosti, najbolj marljivi in okretni pa si bodo osvojili tudi težje like kristjanije. Domači in nepriznani so večeri pri Sv. Janezu. V jedilnici se zberejo veseli, rešeni, razigrani; njihov smeh in njihova radost sta živ dokaz, kako pomembno je smučanje za zdravje in vedro razpoloženje. Pridite v čim večjem številu v Bohinjski kot k Sv. Janezu na smuko. Vediti, da ni nihče premlad in nihče prestar za smučanje. Vse podrobne informacije prejmete v pisarni SPD. Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-1.

* Koča pri Triglavskih jezerih bo oskrbovana od 23. decembra dalje. Najprikladnejši je dostop od Savice do Doma na Komni ter čez planino Razor v kočjo pri Triglavskih jezerih. Ako bo dovolj prijav, se bo vršil smučarski krmarski tečaj. Prijave sprejema pisarna SPD. Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-1.

* Bösendorfer v Londonu. Od 19. prvih svetovnih klavirskih fabrikator, razstavljnih na radio-konkurenci v Londonu je zopet odnesel prvenstvo Bösendorfer. Ogled in nakup je pri zastopniku-tvrdki Alfonz Breznik, Ljubljana, Aleksandrova c. 7.

* Božične in noveletne razglednice Ciril Metodove družbe so dobe v trgovinah, trafikah in pisarni. Ljubljana, Beethovnova ulica št. 2. prilike.

* Tovarna J. REICH sprejema mehko in skrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Za Božič čestitamo najlepše, če pošljemo darilo, kupljeno pri obrtniku.

Iz Ljubljane

* Razstavo slik g. Jakca je v soboto obiskal ban savaške banovine g. dr. Ružič v sprejemstvu načelnika finančnega oddelka ter kupil zase »Lofotski motiv« in »Otočec v jereen«. Ze Janeko jesen je g. Jakca na Sušaku portretiral svo banoovo družino. V torkel pa je razstavo obiskal ban dravske banovine g. dr. Natlačen s svojim tajnikom. Z velikim zanimanjem ai je ogledal slike ter kupil za banovino. veliko jesensko sliko Novega mesta. Razstava je deležna obilnega obiska. Obiskalo jo je doslej že tudi mnogo mozmecev. Po razstavi bo v nedeljo vodil g. Jakca sam od 11. naprej in privedoval bo o svoji poti po Norveški.

* Skladatelj Vilko Ukmar bo govoril uvodno besedo o doški glasbi na I. javni produkciji gojenecv dr. konservatorija, ki bo v ponedeljek 21. t. m. ob 1/4 7. v veliki Filharmonijski dvorani. Uvodna beseda je zato, ker je ta večer posvečen češki glasbi in so vsa dela, ki se izvajajo na tem večeru, dela čeških avtorjev. Državni konservatorij je namreč dobil od češkoslovaškega ministrstva prosvete bogato zbirko češkoslovaških glasbenih del in v dokaz hvaležnosti prijela to produkcijo. Spored stane 2 Din. velja obenem kot vstupnica in se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

* Abiturijenska plesna vaja drevi ob 20. v Trgovskem domu.

nem založniku. Ob tej priliki sem spoznal tudi zastopnika orkestra in simpatičnega dirigenta »R. J. g. Ancera. Stik med menoj in orkestrom je bil takoj dosežen, kar me je vzpodbudilo k detajlnemu izdelovanju posameznih del. Čudil sem se, s kakšno lahkoto je orkester zmagoval ne ravno majhne težave naših, njim popolnoma neznanih skladb. V neumornem delu smo v razmeroma kratkem času obvladali celoten program. Vzpodbujala nas je vest, da je bil najavljena poset samega predsednika dr. Beneša.

Generalna skušnjava se je vršila v ogromni in razkošni Smetanovi dvorani Reprezentančnega doma. Od 9. do 10. še nekaj podrobnosti v godalih, potem pa po vrsti ves program tako dolgo, dokler ni bil izvajal brezhibno. Končali smo ob 1. uri opoldne, da sem komaj še pravočasno prišel k banketu, ki nam ga je priredil zunanji minister dr. Kamil Krofta. Popoldne sem odšel še na »Malo strano« v Mostecko ulico na recepcijo našega poslanika ministra dr. Protiča, kjer so koncertirali člani priznanega zagrebškega godalnega kvarteta.

Zvečer se je ogromna dvorana do 20. ure napolnila s najodličnejšim občinstvom. Naša delegacija je bila pozdravljena s močnim ploskanjem, navdušenje pa je priklopelo do vrhunca, ko se je pojavil v svoji loži prezident dr. Beneš s soprogo. Dvorana mi je plavala pred očmi, ko sem stopal k dirigentskemu pultu. Krepko sem zamahnil in sočni zvoki češkoslovaške himne »Kde domov moj« so me priklicali

Matineja Z.K.D.
Zopet Frančiška Gaal! v svojem vselem filmu
CSIBI
Hermann Thimig — Theo Lingner
in drugi...
V ELITNEM KINU MATICI samo danes in jutri ob 14.15 za matinejske cene
Din 3.50 in 5.50.

* Kino Matice definitivno urejen. Uprava kina Matice nam je sporočila: V izredno naglem tempu se je moralo delati na predzidu poslopja Filharmonijske družbe in to predvsem zaradi začetka nove sezone v Elitnem kinu Matice; tako dvorana kakor njene stranske prostore niso bili ob otvoritvi povsem urejeni. Pri definitivnem ureditvenem delu zadnje dni so se upoštevala vsa dogmatna iz obhajovanja kina v teku dveh mesecev. Pridobile so se dragocene izkušnje, ki so dovedle do definitivne ureditve dvorane. Po načrtu inž. arh. Jože Platnara se je ves promet preusmeril in se je generarno ločila odhajajoča in prihajajoča publika. Ker je vestibul premajhen, je namenjena občinstvu vsa deena garderoba, kakor tudi splošne s hodniki vred za čakanje in nj več potrebno (posebno ob deževnih dnevih) uporabljati Kongresnega trga v ta namen. Razporeditev sedežev se je povsem izpremenila. Sedežni blok se je prezelal po dolgem ter pri treh vhodih in izhodih počez dvorane. Tako je v eni vrsti samo 9 sedežev. Podjetje kina se ni strajalo zgubiti številne sedeže, ki odpadli pri tej preureditvi, ker hoče publiko nuditi čim udobnejše bivanje v dvorani. V dvorano vodijo trije široki vhodi na desni strani, iz dvorane pa istotako trije izhodi na levi strani ter direktno iz leve strani skozi levo garderobo široka vrata na ulico. Balkon ima ravno tako svoj lastni izhod direktno na ulico. Dvorana se na ta način izprazni brez vsakih nepravil izredno hitro. Ker se je v dvorani omet že posušil se je ves spodnji del preseljal v tapingnem vzorcu, ki prijemo učinkuje na oko gledalca, ravno tako okvir okoli platna v temnejših barvah, da je slika na platnu čim bolj plastična. Podjelju kina gre v izredno hvajlo, da se je odločilo za to definitivno ureditev, ki daje občinstvu vso udobnost.

* Predavanje v Sokolskem domu v Šiški. Drevi ob 20. bo v Sokolskem domu spominško predavanje. Predaval bo br. Marjanovič Humbert o temi: Razvoj jugoslovanske misli. Po predavanju bo film »Žena je varljiva«.

* Društvo prijateljev glasbenega narščaja se snuje v Ljubljani. O njegovem namenu govori še naslov sam. Društvo je bilo osnovano iz spoznanja, da je od mladine in njene usposobljenosti zavisno za bodočnost zdravo, glasbeno življenje našega naroda. Društvo hoče z vsemi razpoložljivimi sredstvi stopati vedno ob strani mladih glasbenikov. Pomoč ne bo le v gnotnihi podporah, saj je društvo zlasti ob pričetku še brez izdanih sredstev. Skusalo pa bo glasbeni mladini pridobiti vso možno naklonjenost javnosti in čimteljev, ki si pripravljajo ali poklicni kakokoli pomagati glasbenemu narščaju. Pokroviteljstvo so obljubili mnogi ugledni predstavniki. Društvo bo tudi priredilo samostojne koncerte. Prvi bo že danes v novi dvorani frančiškega konvikta. Nastopil bo ljubljanski godalni kvartet: Pfeifer, Stančič, Šušteršič in Müller. Občinstvo naj z obnim ob skom podpre našo glasbeno mladino!

* Rekordni naval na bolnišnico. Večraj so imeli v sprejemnem uradu naše bolnišnice spet izredno živahen promet in število bolnikov je v rekordnem razmerju naraslo, da so vsi oddelki že zdavnaj prenatrpani. Seznam v tem letu sprejetih bolnikov je večraj popoldne prekorščil že število 28.000 kar pomeni, da je bolnišnica letos že v času, ko imamo še cel teden do Božiča, za okrog 2000 prekorščila število, ki ga je bila lamsko leto dosegla ob zaključku leta. Te številke pač dovolj glasno vpjejo do neba, da je zahteva po zgradbi nove bolnišnice povsem neodložljiva.

* Pojdimo v Belchem 21. t. m. ob 16.30. Starši, pripeljite malčke, da se bodo veselili jubega Jezuška. Marjice, angelov in pastirčkov, ki se bodo pokazali v Delavski zbornici 21. ob 16.30. V kritje stroškov 5 Din. za odrasle, 3 Din za otroke. Atena.

* Vse, ki se še do danes niso odločili za primerno darilo, vabimo popoldne na brezplačen ogled naše razstave stekla, porcelana in keramike. Med našimi bogatimi zbirkami boste prav gotovo našli tisto, kar Vas bo zadovoljilo. Naše osebe Vam bo s strokovnim nasvetom uslužno na razpolago. Ne zamudite ogledati si razstave, ki je za Vas brezplačna, a Vam bo nudila velik užitek. Kollmann, dvorni dobavitelj, Mestni trg.

Premiera zabavnega filma iz mornarskega življenja DANES PREMIERA!
Kako je slavni radijski pevec postal vzoren in več mornar! Ogromno smeja!

* JNAD Jadran. Drevi ob 20. bo peto predavanje novinskega tečaja. Predava g. prof. Kolar Ivan o temi: Naša orientacija. Udeležba letošnjih in lamskih novincev obvezna. ostali člani vabljeni. Odbor.

Iz Celja

* Celje v radu. Radiofonska oddajna postaja v Ljubljani bo priredila jutri ob 20. v Mestnem gledališču v Celju »Celjski večer«. Sodelovali bodo koncertna pevka ga. Golobčeva, koncertni pevec g. Tone Petrovič, violinski virtuozi g. ravn. Karlo Sancin, Slovenski vokalni kvintet, Celjsko pevsko društvo in radijski orkester pod vodstvom dirigenta g. Draga Marja Sijanca. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Slomškove tiskovne zadrage.

KINO
TEL. 21-24
MATICA
Danes poslednji! Slavni ameriški
klovni bratje Marx
NOČ V OPERI

TEL. 27-30
SLOGA
Premiera! Zabaven film iz mornarskega življenja
DVIGNI SIDRO!

TEL. 22-91
UNION
Gogolja nesmrtni roman o junškem
kozakiem stanauu
TARAS BULJBA
Harry Baur, Danielle Darrieux

Predstave ob 16, 19 in 21.15 uri

* Finžarjevega »Divjega lovca« bo uporizorilo društvo jugoslovanskih srednješolcev »Sloga« na drž. realni gimnaziji v Celju danes ob 20. v veliki dvorani Narodne doma. Prijatelji dijaštva, obiščite predstavo v čim večjem številu!

* Pogreb gđ. Nade Košutnikove bo danes ob 15. iz hiše žalosti v Aškerčevi ulici št. 3. na mestno pokopališče.

* O upepeljevanju mrtvev je predaval v sredo zvečer v nabito polni dvorani Delavske zbornice v Celju g. dr. Avgust Reismar, predsednik društva »Ogenj« v Mariboru. Opisal je zgodovino upepeljevanja mrtvev ter krematorije in njih delovanje. Zanimivo predavanje so spremljale lepe slike krematorijev v češkoslovaški. Po predavanju je pristopilo k društvu »Ogenj« mnogo novih članov.

KINO IDEAL
Prvič v Ljubljani
ELIVE BROOK
v senzacionalni viogi mojstra
detektiva

Sherlock Holmes
po romanu: CONAN DOYLE.
Danes ob 16, 19. in 21.15 uri.

* Mestnemu ubožnemu skladu sta poklonila g. Leopold Selišek, ravnatelj podružnice Prve hrvatske štedionice v Celju, in soproga 200 Din namesto venca na krsto pokojne ge. Tonce Ogoreutz.

* Zloraba invalidske organizacije. V Celju je pred dnevi nekdo nabiral po trgovinah prostovoljne prispevke za podporo invalidom. Udruženje vojnih invalidov opozarja javnost, da ni nikogar pooblastilo v to svrho in da nima nikdo pravice zbirati za invalide, če nima za to dovoljenja od udruženja, bodisi oblastnega, bodisi katerega kraljevega odbora.

* Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 ruski vellefilm »Ciganski zakon« z Lelo Černajo in zvočni tednik.

* Mestno parno in kadno kopališče bo zaradi božičnih praznikov obratovalo 22. in 23. in 24. t. m. ves dan.

KINO METROPOL. prinaša danes ob 18.15 in 20.30 »IZDAJALEC«. Matineja ob 16. uri »TARAS BULJBA«.

Premiera zabavnega filma iz mornarskega življenja DANES PREMIERA!
Kako je slavni radijski pevec postal vzoren in več mornar! Ogromno smeja!

DVIGNI SIDRO!

Ravnatelj Mirko Polić:

Moja srečanja v Pragi

Odbor za proslavo našega narodnega praznika v Pragi je želel, naj bo koncert sestavljen le iz jugoslovanske in češke glasbene literature, da bo v skladu z značajem slavnostnega večera. Program jugoslovanskih skladb naj bi bil moderno usmerjen, iz starejše literature pa naj bi bila le češka točka. Zlata Praga je z veseljem pričakovala koncerta v proslavo našega zedinjenja.

Čas za izbiro programa je bil precej kratak in tako sem moral od materija lov, ki so mi bili na razpolago, izbrati ona dela, ki po mojem mnenju še najbolj odgovarjajo zahtevam. Od Slovencev sem izbral najnovejše Oesterčovo delo »Mourment symphoniques«, posvečeno K. B. Jiraku, od Srbov Predraga Miloševića simfonietto v treh stavkih, od Hrvatov pa sem uvrstil v program Gutovčev finale iz opere »Ero iz onega sveta« in Baranovičeve »Kolo«. Velika škoda je, da nisem dobil Baranovičeve suite »Iz licitarskega srca«, ki je v Berlinu zgorela. Zadovoljiti sem se moral le z zaključnim kolom tega baleta. Iz češke literature sem izbral četrti del Smetanovega cikla »Má vlast«, »Iz čeških logov in gajev«. S tem je bil dosežen 70 minutni program, ki je bil predpisan.

V Prago sem prispel zadnji petek zjutraj pred praznikom. Eden izmed mojih prvih posetov je veljal seveda »Radio

Journal«, katerega orkester je bil določen za svečani koncert. Svoje prostore ima v ogromni, pred tremi leti zidani palači na Fochovi cesti. Ta palača je najmoderneje opremljena in ima vse najnovejše pridobitve za radiofonijo. Omenim naj, da ima 12 oddajnih dvoran, pa da jim je še to pretesno, tako da voditelji tega zavoda še sedaj mislijo na novo gradnjo. Predsednik Radio-journala je dr. Ladislav Šoubal, glavni referent za glasbo K. B. Jirak, njegov pomočnik pa Anatol Provaznik, oboja znana češka komponista. Dalje sem se setal tu z glavnim režiserjem Zdenkom Knitlom, s kapelnikom Karlom Moorom, ki sta delovala tudi že v naši operi v orkestru pa sem pozdravil marsikatega prijatelja iz zagrebške, beogradske, oiseške ali naše opere. Ta orkester po svoji tehnični pripravljenosti in mladostni ambicioznosti prav nič ne zaostaja za slavno češko filharmonijo. Stalno šteje 64 članov, ob posebnih prilikah pa se poveča do 80 ali še več godbenikov. Milina je delati s takim odličnim ansambлом, ki razpolaga z vsem, kar si komponist ali dirigent zaželi.

Še pred prvo skušnjo sem poleg starih znancev, ki so me prišli pozdraviti v kapelniško garderobo, spoznal koncertnega mojstra Frajta, ki me je nagovoril v čisti »hrhovščini«. Bival je dalje časa v Beogradu pri svojem bratu, znanem glasbo-

v realnost. Odigrali smo še »Bože pravdet naka so se vrstili govori, o katerih je naše dnevno časopisje že poročalo. Medtem sem se v kapelniški garderobi pripravil na koncertni del programa in pri drugem nastopu za Smetanovo pesnitev sem bil popolnoma miren. Orkester je sviral prekrasno! Aplavz je bil neskončen, stopnjeval pa se je še, ko je šest Sokolov prineslo šest vencev, dar raznih korporacij. V naslednjem odmoru sta me dr. Zenkl in naš poslanik dr. Protič predstavila prezidentu dr. Benešu in gospej, ki sta v laskavih besedah izrazila željo, da bi kaj kmalu in večkrat prišel dirigirat v Prago. Drugi del koncerta so izpolnile jugoslovanske skladbe, ki jih je orkester odigral mojstrsko. Občinstvo jih je sprejelo z velikim navdušenjem, posebno seveda folkloristično pobarvanj kompoziciji Gotovca in Baranoviča. Poudariti pa moram, da je naš Oesterč, ki ima v Pragi odlično sloves, dosegel izredno velik uspeh, saj so člani orkestra kar teknovali v plemenitem in preciznem izvajanju. Koncert je bil lepa zmagaz naše glasbe.

Razume se, da nisem po svoji dolžnosti zamudil poseta najrazličnejših prireditelj, ki mi jih je slučaj naklonil v teh dneh. Priroščoval sem koncertu češke Filharmonije v isti dvorani, ki ga je dirigiral Erich Kleiber. Tu sem slišal altistino Miriam Andersenovo, na drugem koncertu pa našega Rijavca in Kunčevca, poleg njih sta sodelovala tudi Čeha Krasova in Zvitek. Zanimivo je, da se je ta koncert zaključil za pol ure, zaradi dodatne skušnje,

ki jo je zahteval Kleiber, pa se ni nihče zaradi tega razburjal. V Narodnem divadlu sem slišal tudi izredno lepi izvedbi dveh starejših oper: Blodekovo »V vodnjaku« in Dvořakovo »Tvrda palice«, krasna pa je bila tudi svečana predstava na novo postavljene Smetanove »Trahane neveste«, ki jo je dirigiral Václav Talich večer pred našim narodnim praznikom. Zelo zanimivo so bile podrobnosti te nove postavitve v sceničnem in glasbenem pogledu in bi jih bilo vredno opisati v posebnem članku. Prireditelj češkega zbora in uporaba krožnega odra sta močno poživela samo izvedbo, ki je bila v muzikalnem pogledu blesteča (uvertura), zlasti pa v pevskem z Mařenko Horákovo in Kecalom Zvitekom. Poleg raznih operet, ki jih zbiram za našo uporabo, sem doživel večer z nedosežnim Vlasto Burianom, ki izvaja večer za večerom svoj najnovejši šlager »U pokladni stál...« in dosega zapored prave triumpfe. V ljubezinem pomenku v odmoru je vzklikla misel njegovega pohoda po Jugoslaviji. Morda se to uresniči še to sezono.

Moj prihod v Prago so pozdravili vsi tamošnji dnevniki zelo simpatično. O koncertu samem so izšle mnoge kritike, katere naj v glavnem navedim: »Venkov: O. S. (Sourek) je prinesel obsežno kritiko »Jugoslovanska hudba v Praze«. V uvodu govori o sporedu, ki je bil sestavljen iz obeh glasbenih smeri, ki se danes pri nas uveljavljata. Iz one, ki se ozke naslanja na narodno glasbo in druge, ki se razvija v smislu atonalnega ekspresionizma. Pro-

e. Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 649 brezposelnih (436 moških in 312 žensk) nasproti 563 (355 moškim in 208 ženskam) dne 30. novembra.

Iz Maribora

a. Mariborska radijska postaja je stopila v novo fazo obratovanja. Sinoči je bila v mestni posvetovalnici na magistratu konferenca, ki jo je sklical občinski odsek in ki so se je udeležili zastopniki prizadetih organizacij.

a. Obmejna železniška konferenca, ki se je pred tedni prekinila v Mariboru, se je večeraj nadaljevala v Zagrebu.

a. Kulturne novice. Nocoj je v Ljudski univerzi predaval o Mount Everestu.

— V gledališču je v soboto »Ukročena trgovalka«, v nedeljo pa »Baron Trenk«.

a. Sokol v Celju poziva svoje člane, da se udeležijo v civilni obleki z znakom pogreba sestre Nade Košutnikove danes ob 15. iz hiše žalosni, Aškerčeva 3, na mestno pokopališče.

a. Zgodba o 15. juniju 27 letni Konrad Podgornik iz Ruš, brezposelni kovaški pomočnik, je prijavljen oblastvom, ker je od nekega svojega znanca dobil na posodo 15.000 Din proti obljubi, da bo vsoto v nekaj dneh vrnil. Ker pa denarja ni vrnil, ga je prijatelj klical na odgovor. Podgornik se je izgovarjal, da je ob priliki prekoračenja državne meje pri št. lju iz strahu pred graničarjem odvrnil denar, da ne bi bil osumljen tihotapstva. Podgornika so izročili sodišču.

a. Do smrti se je preobdela kolin. V

Gačniku št. 77 pri Jarenini je nenadoma umrla 56letna kočarica Ivanka Pišlerič. Zaradi njene nagle smrti so orožniki uvedli preiskavo, pri kateri se je ugotovilo, da sta bila Pišleričeva in njena hčerka te dni povabljeni na pojedino kolin. Hčerki koline niso nič škodovale, pač pa je mati očividno zavrla preveč kolinskih dobrot, da ji je zaradi tega počil žolček in je umrla. S tem se je izkazala neresničnost govorice, da je Pišleričeva postala žrtev zastrupljenja.

Roparji v Štorah

Celje, 17. decembra.

V soboto okrog 21. ko je legel 73-letni posestnik Gregor Lešek v št. Janžu št. 13 nad Štorami že v posteljo, so se pojavili pred njegovo hišo štirje maskirani moški, ki so govorili slovensko in poklicali gospodarja. Trije izmed neznanecov so stopili v vežo, četrti pa se je postavil pred hišo na stražo. Lešek je stopil v samoj straji v vežo, kjer mu je eden izmed neznanecov rekel, da so mu prinesli pošto, po teh besedah pa ga je udaril z nekim topim predmetom po glavi, da se je Lešek zgrudil nezavesten. Ostala dva pajdaša sta izvelika samokrese in jih naperila proti Leškemu. Ko je prihitela Leškova 23-letna hčerka Anica, ki je bila čula ropot, v vežo, jo je isti moški, ki je napadel očeta udaril po glavi in jo pobil na tla.

Leškova žena je bila v tem času na podstrešju, kjer si je pripravljala obleko za nedeljo. Nenadno je začula iz veže šum in moške, ki so govorili njenim otrokom, naj mirujejo in molijo. Žena je takoj pohitela s podstrešja v vežo, kjer so jo sprejeli oboroženi razbojniki z besedami: »Denar ali smrt!« Nato so šli z njo na podstrešje, kjer jim je Leškova izročila možno denarnico s 600 Din gotovine, ki je bila shranjena v moževem suknjiču. Razbojniki so jo nato spet peljali v vežo, kjer je morala poleg svojega nezvestnega moža moliti, potem pa so s plenom pobegnili v noč. Poškodbe Leškove hčerke so k sreči lahkega značaja, pa tudi Lešek ni nevarno poškodovan.

Orožniki iz štor so prišli drugi dan v št. Janž in so uvedli preiskavo. Zločincem so že na sledi. Prebivalstvo je zelo razburjeno in jedva pričakuje, kdaj bo uspelo roparje izslediti.

skupini prišteva Gotovca in Baranovića, »drugo skupino«, pravi kritik, je predstavljala Slovenec Slavko Osterc, danes vodeči poziv skrajne jugoslovanske moderne kompozicije, s svojim delom »Mouvement Symphonique« in njega mlajši privrženec, Srb, Predrag Milošević s tridelno simfonijo. Oba sta učenca češke šole in kažeta poleg tvorne tehtnosti pri izvajanih skladbah smisel za stvarno izraznost in za čistost ter doslednost izpeljave katere dojem bistveno oslablja razložen harmonijski stil, za katerega se je težko navdušiti. Ves program je odigral orkester praškega Radio-journala, a vodil ga je zanesljivo in z uspehom ravnatelj ljubljanske opere Miro Polić. To je zelo simpatičen dirigent, katerega mehka a izrazita gesta je očitno inspirirana od glasbeno inteligentnega in notranje temperamentalnega duha. S svojo interpretacijo je žel zaslužiti uspeh, ki je bil poudarjen tudi s celo vrsto cvetličnih davor. Če pripomnimo še, da je Miro Polić vnet propagator čeških oper na ljubljanskem gledališču, smo našli dovolj razlogov, radi katerih bi bil lahko povabljen k nam tudi kot dirigent kake jugoslovanske opere. Orkester Radio-journala je sviral neizmerno težke skladbe na način, ki zasluži tem večjo pohvalo, kolikor je bilo manj časa za pripravo. Češki Slovo: ... »njegova dovršena dirigentska umetnost je krasno razvila mišnost in miselnost iz izvajanih skladb Smetane (iz čeških logov in gajev) ter vodilnih pojavov iz jugoslovanske moderne glasbe Gotovca, Osterca, Baranovića in Miloševića.« »Lidové Noviny: ... »med drugim kaže ta zlasti Osterc in Milošević vplive moderne usmerjenega šolanja na praškem konservatoriju pri Habi in Jirákovi iz dobe kulminacije mednarodnih festivalov moderne glasbe in se razodevata kot nekompromi-

Gospodarstvo

Uredba o sanaciji Feniksa

Na torkovi seji gospodarsko-finančnega odbora ministrov je bilo definitivno rešeno vprašanje uredbe o sanaciji jugoslovanskega portfelja Feniksa. Ta uredba je že objavljena v »Službenih novinah« od 17. t. m. in je stopila s istim dnem v veljavo. Glavne določbe uredbe so naslednje:

Vsa imovina, ki je po knjigah bivšega Feniksa na Dunaju služila kot pokritje premijskih rezerv jugoslovanskega portfelja, pripada novi ustanovi »Jugoslovanski Feniks«, prav tako vsa imovina bivšega Feniksa v naši državi. Upravni odbor Jugoslovanskega Feniksa sestavlja pet članov, ki jih postavlja trgovinski minister za tri leta. Njihovo nagrado odredi trgovinski minister, ki postavi tudi nadzorstveni odbor petin članov na leto dni, in to prvenstveno iz vrst zavarovancev.

Losingerjeve menice

V zamenjavo za državne menice, izdane na osnovi zakona o gradnji proge Požarevac—Kučevo od 26. junija 1931. in sicer za nominalni znesek 425.000 dolarjev (to je za tako zvane Losingerjeve menice, ki so v posesti jugoslovanske direkcije Feniksa) bo finančni minister izdal obveznice za 16,5 milijona Din s 4% obrestmi, ki se bodo amortizirale v 12 enakih letnih obrokih. Te obveznice se izročijo novi ustanovi. Ostale menice (Losingerjeve), ki niso v posesti jugoslovanske direkcije Feniksa in jih zadržujejo nekatere banke v inozemstvu, bo finančno ministristvo izplačalo »Jugoslovanskemu Feniksu« ob zapadlosti, ako jih bo predložil zaradi plačila Jugoslovanski Feniks. Če pa katera od teh menic ne bo v posesti Jugoslovanskega Feniksa, tedaj finančni minister menice ne bo izplačal, temveč bo potrebni znesek deponiral pri Državni hipotekarni banki.

Davek na zavarovalne premije

Vse zavarovalne družbe, ki poslujejo v naši državi, morajo plačati davčni obseg v toku 20 let 25 milijonov dinarjev s 4% obrestmi, in sicer v 20 obrokih po 1.839.544 Din letno. Ena tretjina tega zneska pade na breme vplačanih premij v elementarnem zavarovanju, dve tretjini pa odpadeta na življenjsko zavarovanje. Ves znesek tega davka se bo porabil izključno za kritje premijskih rezerv Jugoslovanskega Feniksa.

Pravice zavarovancev

Glede pravic zavarovancev uveljavlja uredba nekatere omejitve. Predvsem se razveljavijo vse brezplačne police in brezplačne bonifikacije. Ne priznavajo se izredni popusti pri premijah nasproti tarifi, ki je veljala za časa sklepanja zavarovalne pogodbe. Zavarovalni zneski se v teh primerih sorazmerno zmanjšajo. Nova ustanova pa lahko dopusti naknadno vplačilo razlike. Police, ki se glasijo na tujo valuto, se pretvorijo v dinarje po borznem tečaju na dan uveljavljanja te uredbe.

Onim zavarovancem, ki so popolnoma vplačali pogodbeno premijo, in onim, ki so kapitalizirali svoje police ali so izvršili ameriško prolongacijo, se bo v pogodbenem roku izplačalo od ugotovljene »ote znanokrat 45%«. V istem odstotku se bodo izplačale pogodbene vsote tudi onim, pri katerih je zavarovalni slučaj nastopil pred uveljavljanjem te uredbe, toda zavarovana vsota še ni izplačana.

Vsem zavarovancem se bodoča vplačila premije vzamejo v račun brez vsakega odbitka. Pri zavarovanju za slučaj smrti s plačevanjem premije do konca življenja se zavarovalni čas računa največ do 85 let življenja. Zavarovalci nimajo pravice na odkup ali posojilo do 1. januarja 1938.

sna pripadnika prizadevanj za novi estetski nazor v umetnosti. Te reproduktivno težke skladbe so bile izprano interpretirane v izvedbi orkestra praškega Radio-journala in ravnatelja ljubljanske opere Miro Polića, čigar avtentični način podajanja je prispeval, da so bile izvajane skladbe lepo »prejete.« »Narodni Listy« prinašajo obširen referat o delih, avtorjih in dirigentu. Konservativno usmerjeni kritik uvršča Ostercovo skladbo v vrsto redkih modernistov z zdrav muzikalnostjo, ki je trdna podlaga duhovite kompozicije v njenem celotnem obsegu. Izdelava in smoteno razvijanje iz raznega tematskega materiala ter trdna povezanost razvojne linije priča ne le o teoretični dovršenosti, temveč tudi o tvornem fondu simpatičnega skladatelja, ki ga v naši koncertni dvorani že dobro poznamo. Nadalje poudarja, da je dirigentu popolnoma uspelo osvetliti v svoji reprodukciji vsako izmed izvajanih skladb dosledno po njenih posebnih karakteristikah. Prišlo so do veljave finese modernih orkestralnih del, kakor tudi narodni značaj. Celotni spored je izvedel tako, da je občinstvo postalo nanj pozorno. Zato je z navdušenim odobravanjem dokazalo odkritosrčne simpatije ne le do dirigenta, temveč tudi ljubzen slovenske Prage do jugoslovanskega naroda. ...

Po srečnih in zanosnih dneh je prišel čas razstanka. Na kolodvoru se je zbralo lepo število prijateljev, med njimi skoro polnoštevilni odbor z g. Antoninom Liehmannom na čelu, pristojna je bila ga dr. Murkova, urednik Strakatý, prof. Rudolf Karel, poslaniški svetnik Dimitrijevič z gosposi, mnogi naši visokooložni ter lepo številni članovi naše kolonije z dr. Tykačem na čelu. Veselo je bilo slovo v zavesti, da se je napravilo novo, veliko delo za zblizanje med obema bratskima narodoma.

Povečanje izplačil

Zneski, ki se bodo dobili od vnovčenja onih Losingerjevih menic, ki so sedaj v inozemstvu, se bodo porabili za povečanje odstotka (45%) onim zavarovancem, ki bodo nadalje plačevali premije. To povečanje odstotka se bo izplačalo naknadno tudi koristnikom onih polic, pri katerih je zavarovalni slučaj že nastopil.

Zavarovalci, ki od 1. januarja t. l. niso vplačali dospelih premij, lahko to storijo v roku 6 mesecev, vendar morajo plačati 6% obresti. Zavarovalci, ki so od 28. aprila naprej sklenili pogodbo s kako drugo družbo in so prenehali plačevati premije Feniksu, lahko zavarovanje nadaljšajo pri Feniksu. One zavarovalne družbe, ki so v nasprotju z dosedanjim uredbo prevzele zavarovanja Feniksa, morajo kot povračilo izplačati jugoslov-

Pravilnik o proglasitvi tujskoprometnih krajev

Na osnovi čl. 18 in v zvezi s člani 2. 3. in 5. uredbe o pospeševanju tujskega prometa je minister za trgovino in industrijo izdal pravilnik o proglasitvi tujskoprometnih krajev (turističnih) in o načinu izterjevanja in razdelitve priložnih na bivanje obiskovalcev teh krajev.

Pojem turističnih krajev

Vsi tisti kraji, ki privabljajo obiskovalce s svojim podnebnjem ali z vrelci ali pa s posebnimi zgodovinskimi umetniškimi spomeniki, z naravno lepoto in pojavi, z rastlinstvom in živalskim, z narodno nošo, običaji ali drugimi tujskoprometnimi zanimivostmi ter ustrezajo določenim pogojem zastran nastanitve in oskrbe obiskovalcev, se lahko proglase za tujsko-prometne kraje in se lahko okoristijo z ugodnostmi, dovoljenimi v ta namen.

Tujsko prometni kraji se dele na: 1) tujskoprometne kraje podnebnega primorskega ali gorskega značaja, 2) tujskoprometne kraje kopališkega značaja in 3) tujskoprometne kraje v ožjem pomenu.

Kot tujskoprometni kraji podnebnega, primorskega ali gorskega značaja, se smatrajo tiste občine ali deli občin, ali kompleksni delovi več občin, ki privabljajo obiskovalce s svojim podnebnjem, Poleg teh splošnih pogojev je potrebno, da veljajo zanje proučeni in uradno potrjeni podatki: 1) o podnebnju tega kraja na podlagi vremenskega opazovanja več let, 2) o ugodni presoji zdravilne vrednosti podnebnja kraja samega na osnovi opazovanja (o indikaciji in kontraindikaciji), 3) o zemljepisni legi kraja (nadmorski višini, konfiguraciji tal itd.), 4) o ugodnem zdravstvenem stanju kraja (umirjenost za raznim boleznimi), 5) o ugodnem higijenskem stanju in njegovih splošno higijskih higijskih napravah (vodovod, kanalizacija itd.), 6) o najmanj enem lepo urejenem javnem umetnem ali naravnem parku in kopališču na morju, jezera, reki ali v umetnem bazenu, 7) o električni razsvetlavi v kraju, 8) o najmanj eni gostilnijski obliki večjega obsega (hotela, pensiona, restavraciji ali prenočišču) in zadostnem številu udobnih zasebnih sob za sezonsko oddajo v najem, 9) o ugodnih in dostopnih cestah in prometnih zvezah (železniških, paroplovnih, avtobusnih, ali letalskih).

Za tujskoprometne kraje kopališkega značaja, veljajo tiste občine ali deli občin, ali kompleksni delovi več občin, ki privabljajo obiskovalce s svojimi termalnimi ali mineralnimi vrelci (vodami). Poleg teh splošnih pogojev za tujskoprometne kraje kopališkega značaja je potrebno, da veljajo zanje proučeni in uradno potrjeni podatki: 1) o zemljepisni legi kraja in geološkem sestavu terena, o ugodni kemijski in fizikalno kemijski analizi termalne ali mineralne vode, o ugodnem načinu preostrežanja in urejanja termalnih ali mineralnih vrelcev in o sodobni ureditvi obstoječih kopalo-teranijskih naprav, kod bazenov, prh, inhalatorijskih itd., o najmanj enem lepo urejenem javnem umetnem ali naravnem parku o vseh tistih zahtovah, naštetih v prejšnjem odstavku pod 4, 5, 7, 8 in 9 tega pravilnika.

Proglasitev tujskoprometnih krajev

Pojem splošnih pogojev so za proglasitev potrebnih uradno potrjeni podatki po točkah 5 do 9. Proglasitev kraja za tujskoprometni kraj ima namen, da se v tem kraju sistematsko izvaja organizirano delo za pospeševanje tujskega prometa, za ohranitev umetniških in zgodovinskih spomenikov in naravnih lepot; za ureditev krajev in njegove bližnje okolice, to je za določitev regulacijskih načrtov, elektrifikacije, izpopolnjevanja tehniških, vremenskovskih, balneoterapijskih in za uvedbo in izboljšanje zdravstvenih in higijskih razmer in splošno koristnih zdravstvenih in higijskih ustanov, bolniških naprav, vodovoda, kanalizacije itd.; za izpolnjevanje kraja in njegove okolice, to je za boljšo ureditev in razširitev parkov in kopališč, za estetsko zmanjšanje ulic in javnih lokalov, za gojitve cvetlic in primerne rastlinstva, za pozorovanje in gradnjo potrebnih tujskoprometnih objektov — vse to z namenom, da se kraj prilagodi sodobnim zahtevam tujcev; za pospeševanje prometa in cest in za gradnjo in vodstvo gostilnijskih obliki večjega obsega (hotela, pensiona, restavracije, ali prenočišča), s kulturnimi, umetniškimi, gospodarskimi prireditvami in vsemi drugimi posli, ki utegnejo prispevati k obisku tujskoprometnega kraja.

Delovanje za pospeševanje tujskega prometa v tujsko-prometnih krajih spada v dolžnost in pristojnost občine in občinske uprave, neposredno nadzorno nad njimi v delovanjem bodo pa imele nadzorne splošne upravne oblasti. Občina je dolžna podpirati posebno pobudo za gradnjo objektov in naprav za pospeševanje tujskega prometa in skrbeti za ohranitev vseh naravnih, umetniških in zgodovinskih objektov važnih za tujski promet. V svrhu tujskega prometa in sistematskega in smotrne tujskoprometnega delovanja na tujskoprometnem področju morajo biti mestni in občinski tujskoprometni odbori člani tuj-

Sklepi Feniksa poletno premijo

Trgovinski minister je dobil v uradni pooblaštilo, da sme poše bivšega Feniksa s vsemi pravicami in obveznostmi po novi uredbi izročiti tudi kateri drugi zavarovalni družbi, ki po svoje v naši državi. Po goje za izročitev bo sam predlozil.

Odpoved nameščenem Feniksu

Vse posamezne in kolektivne pogodbe, ki jih je bivši Feniks sklenil s nameščenim in uradniki direkcije Feniksa, se umičijo in se vsemu temu oseboj odpove služba s 1. januarjem 1938. Uredba vsebuje tudi določbe glede obračunavanja odpravnine. Upravni odbor Jugoslovanskega Feniksa bo potrebno število nameščenecv in uradnikov nastavljen prvenstveno iz vrst onih, ki jim je bila odpovedana služba. Smatrajo se kot izgubljene vse neizplačane nagrade in koristi akviziterjev, nameščenecv in uradnikov, ki so nastale pred uveljavljanjem te uredbe in se ne morejo na noben način izterjati od Jugoslovanskega Feniksa. Izjema velja je za začasno zadržane odstotke od rednih mesečnih plač.

skoprometne zveze kraja, na čigar področju se nahajajo.

Vsak za tujskoprometnega proglasen kraj si pridobi pravico do vseh tistih ugodnosti, ki jih daje uredba o pospeševanju tujskega prometa, ali drugi zakoniti predpisi za pospeševanje tujskega prometa, obenem se pa podrejo tudi vsem tistim obveznostim, ki jih določa uredba o pospeševanju tujskega prometa in druge zakonite določbe za tujsko-prometne kraje.

Proglasitev kakšnega kraja za tujskoprometnega v ožjem pomenu besede, izda minister za trgovino in industrijo s svojim odlokom na prejšnjo občinske uprave ali mestne občine ali tujsko-prometne zveze istega področja, ter na predlog pristojne banske uprave, za tujsko-prometne kraje podnebnega in kopališkega značaja pa še po poprejšnjem dogovoru z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje.

Pristojbine za bivanje obiskovalcev

V skladu s čl. 5 uredbe o pospeševanju tujskega prometa se pooblasti ban, da sme v proglasenih tujskoprometnih krajih določiti pristojbino na bivanje obiskovalcev. Ta pristojbina ne sme biti večja od 19 Din za osebo na dan. Pristojbina se bo uporabljala izključno za pospeševanje tujskega prometa v kraju, na čigar področju se pobere, in za krtje potreb delovanja krajevskih tujskoprometnih odborov. V krajih, kjer je predpisana pristojbina za bivanje obiskovalcev, ne morejo samoupravna telesa pobirati od obiskovalcev v obliki nobene druge pristojbine. Neplačane pristojbine se bodo izterjale z upravno izvršbo v smislu čl. 136 zakona o splošnem upravnem postopku.

Pristojbino bodo pobirali pristojni tujskoprometni odbori. Ti odbori so dolžni glede porabe pristojbine na bivanje obiskovalcev in drugih svojih dohodkov sestaviti vsako leto proračun. Proračun tujskoprometnega odbora z vsemi pripombami se pošlje splošno upravni oblasti 1. stopnje, da ga odobri. Podrobneje določbe o določevanju izterjevanja in o uporabi pristojbine na bivanje obiskovalcev bo izdal ban v pravilnikih po razmerah in potrebah posameznih tujskoprometnih krajev. S pravilnikom bo ban odredil tudi višino članskega prispevka tujskoprometnih odborov tujskoprometni zvezi, na katere področju delujejo.

Če ministristvo za trgovino in industrijo kot vrhovna nadzorna oblast za pospeševanje tujskega prometa ugotovi, da je v katerih krajih treba nujno izvršiti adaptacije za razvoj tujskega prometa, lahko mestni občini ali občinski upravi dotičnega kraja naloži izvedbo takih adaptacij v roku, ki ga navede v svojem sklepu. Če se takšne adaptacije v določenem roku ne bi izvršile, sme ministristvo za trgovino in industrijo po svoobodni presoji in upoštevaje splošne koristi tujskega prometa, takšne kraje črtati iz seznama proglasenih tujskoprometnih krajev.

Katere kraje v kraljevini Jugoslaviji, je smetrati v smislu tega pravilnika za tujskoprometne, se določijo v seznamu tujskoprometnih krajev, ki ga izda ministristvo za trgovino in industrijo. Če kateri kraji, navedeni v seznamu, ne ustrezajo v celoti določbam tega pravilnika, imajo občinske uprave ali mestna načelstva poskrbeti, da najkasneje v dveh letih izpolnijo te določbe v korist pospeševanja tujskega prometa v dotičnem kraju.

Vsi tisti kraji, ki bodo proglaseni za tujskoprometne na podlagi doob tega pravilnika, morajo izpolnjevati vse pogoje tega pravilnika. Drugače se črtajo iz seznama tujskoprometnih krajev iz izrebu vse pravice in ugodnosti, ki si jih pridobijo.

Plačilni promet s švico

Ker je švicarska vlada odpovedala dosedanj klirniški dogovor z našo državo, je finančni minister na predlog Narodne banke in na temelju čl. 9 zakona o pogodbi med državo in Narodno banko za izvršitev zakona o denarju v zvezi z določbami čl. 7 klirniške pogodbe med našo državo in švico, izdal sklep, naj se s 1. januarjem 1937, če bi do tega dne ne sklenili novega dogovora, uredi plačilni promet iz trgovinskih stikov s švico na tale način: Od 1. januarja 1937 se uvozna kontrola, odredno s sklepom od 6. aprila 1936, izvaja tudi proti švici; 2. Trgovinske obveznosti domačih trgov in upnikov v švici se ureja samo s pogajanjem dinarjev pri Narodni banki po pooblaščenih zavodih s potrebo utemeljitvijo (opravdanjem); 3. Dinarji, vplačani po točki 2. tega sklepa se porabijo samo za plačilo izvoza v švico s pristankom Narodne banke; izvoz je plačilo za pšenico, koruzo in za drugo blago, za katero izdaja Narodna banka sama potrdila o zavarovanju valute; 4. Po izravnavi klirniškega salda v švico se izvožno blago plača samo s prostimi devizami, od katerih je treba eno tretjino ponuditi Narodni banki, dve tretjini pa prodati na borzi za potrebe domačih uvoznikov; 5. Narodna banka izda za izvršitev tega sklepa potrebna navodila.

Borze

17. decembra

Na ljubljanski borzi so se v privatnem kliringu trgovski avstrijski šilingi po 8,37, za angleške funte pa je bilo povprečje po 240. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,3150, v angleških funtih po 240 in v grških bonih po 31,50. Nemški klirniki: čeki stanje v Ljubljani 13,43, v Beogradu 13,3387 in v Zagrebu 13,3777. Za konec decembra 13,3350 in za konec januarja 13,30.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda trgovala po 375 (v Beogradu po 376 — 376,50). Promet je bil še v 7% Blairovem posojilu po 76,50 in 76,75, v 8% Blairovem posojilu po 86, v delnicah PAB po 0195 (v Beogradu po 193) in v delnicah Gutmanna po 55.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2362,66 — 2377,26, Berlin 1743,03 — 1756,91, Bruselj 732,95 — 738,01, Curih 996,45 — 1003,52, London 212,64 — 214,69, New York 4303,51 — 4339,83, Pariz 202,51 — 203,95, Praga 162,83 — 153,94, Trst 227,70 — 230,78. Curih, Beograd 10, Pariz 20,3325, London 21,3750, New York 435, Bruselj 73,5750, Milan 22,9250, Amsterdam 227,15, Berlin 175, Dunaj 79,75, Stockholm 110,20, Oslo 107,40, København 95,4250, Praga 15,34, Varšava 81,90, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Efekt

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 375,25 — 375,50, 4% agrarne 52 bl., 6% begluške 69,75 bl., 6% dalm agrarne 65 den., 7% stabilizir, 85 bl., 7% Blair 76,50 — 77, 8% Blair 86 — 86,75; delnice: PAB 194 — 196, Trboveljska 200 — 225, Sečerača Veljki Bečkerek 600 den., Dubrovačka 245 den., Gutmann 52 — 55, Načice 800 bl., Osječka ljevaonica 150 den. Danica 45 den. Beograd, Vojna škoda 376,50 — 377 (376 — 376,50), 4% agrarne 50,50 bl., 6% begluške 69,50 — 69,60 (69,50), 7% invest, 85 — 86, 7% stabilizir, 84,25 — 85, 7% Drž. hip. banka 91 den, 7% Blair 76,25 — 76,50, 8% Blair 86 — 87, Narodna banka 6970 — 7020 (6970), PAB 193,50 — 194,50 (193).

Blagovna tržišča

ZITTO

+ Chicago, 17. decembra. Začetni tačaji: pšenica: za dec. 133,625, za maj 129,25, za julij 116,75; koruza: za maj 102,375, za julij 98.

+ Winnipeg, 17. decembra. Začetni tačaji: koruza: za dec. 121,25, za maj 121,50 za julij 118.

+ Novosadska blagovna borza (17. t. m.) Tendence nespremenljive. Pšenica (78 kg): baška, sremska, slavonska 159 — 161; banaska 155 — 158; baška ladja Tisa 166 — 168; ladja Begej 164 — 166; ladja Kanak 162 — 164; baška in banaska, ladja Dunav 163 — 165; sremska ladja Dunav 160 — 162; sremska ladja Sava 160 — 162, RE: baška 127,50 — 130. Ječmen: baški in sremski 64 kg 117,50 — 122,50; jari 68 kg 124 — 126 0ves: baški, sremski in slavonski 104 — 105, Turšičica: baška, sremska nova 67 — 69, sremska sušena 82 — 84, Moka: baška in banaska 240 — 250; »2« 220 — 230; »3« 200 — 210; »4« 180 — 190; »7« 142,50 — 152,50; »8« 105 — 110. Otrubi: baški, sremski, banatski 87 — 90. Fižol: baški beli brez vreč 225 — 230; z vrečami 237,50 — 242,50.

+ Budimpeštanska termalna borza

(17. t. m.) Tendence prazna. Koruza za maj 12,33—12,35.

BOMBAY

+ Liverpool, 16. decembra. Tendence stalna. Zaključni tačaji: za dec. 6,75 (prejšnji dan 6,81), za maj 6,71 (6,77), za okt. 6,42 (6,47).

+ New York, 16. decembra. Tendence komaj stalna. Zaključni tačaji: za jan. 12,30 (12,32), za maj 12,19 (12,22).

Radio

Sobota, 19. decembra

Ljubljana 12: Pester program na ploščah. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, sporred, obvestila. — 13:15: Plošče. — 14: Vremenska napoved. — 18: Začelojut (plošče). — 18:40: Pomen našega rudarstva za narodno gospodarstvo II. (g. Viktor Gospič). — 19: Čas, vreme, poročila, sporred. — 19:30: Nac. ura; Kmetijsko gospodarstvo Jugoslavije leta 1936 (Ivo Zorič iz Zagreba). — 19:50: Pregled sporeda. — 20: Zunanja politika (dr. Alojzij Kuhar). — 20:20: Pojdimo v Celje po veselje (obisk mikrofona v celjskem mestnem gledališču). — 22: Čas, vreme, poročila, sporred. — 22:15: Cimermanov trio.

Beograd 17:10: Skladbe za čelo. —

Dva rumena maršala

Oangsueliang in Cangkajšek, fotografirana pri nedavnih manevrih kitajske vojske

Meteor se je razpočil

in njegova rdečkasta sled je segla v troposfero — Polet z brzino 20 km na sekundo

Dne 23. novembra se je pojavil nad Češko oziroma Moravsko bleščeč meteor, o katerem objavlja Stefanjkova zvezdarna v Pragi sedaj zanimive podatke.

Meteor so zagledali v razmeroma majhni višini kakšnih 110 km nad Oslavnym v Moravskem. Trenutek pozneje se je v višini 80 km zasvetil nad Trebičem s takšno svetlobo, da je prekosila svetlobo meseca. Ta svetloba je še naraščala, dokler ni svetil v višini kakšnih 30 do 24 km južno od Humpolca eksploziral in se razletel v drobne koščke.

To je bil brzokone tudi vzrok razpokov, ki so jih slišali po jugovzhodni Češki in jugozapadni Moravski. Rdečkasta sled meteora so opazovali potem še do višine 10 km in je segla torej v troposfero. Kakor kažejo računi, je letel v progi, ki je bila nagnjena napram zemlji za 50 stopinj, z brzino kakšnih 20 km na sekundo, a žareči del proge je meril v dolžino kakšnih 120 km.

Poskus kažejo, da morejo veliki meteoroidi, ki se razpočijo v višini okrog 20 km, dejansko treščiti na zemljo v podobni majhnih meteoritov. Tako je bilo brzokone tudi v tem primeru, toda snežna odeja, ki pokriva sedaj to ozemlje, ne dovoljuje da bi te meteorite poiskali. Zgodilo se bo to ob primernejšem času. Vsekakor bi bile slučajne najdbe zelo zanimive, kajti gre za meteor iz repa Bielove repatice, ki je začela, kakor znano, razpadati že v sredini preteklega stoletja. Kemična preiskava drobcev a helijevo mela, do bi povedala ne samo starost meteorja, temveč tudi starost repatice same. To bi bil prvi primer te vrste v astronomski vedi.

Skrivnostni dvojni umor

Kočijaž zaklal z britvijo ljubico in sebe

Nekega vinskega trgovca Aladarja Weisasa v Budimpešti je ponoči zbudil čuden ropot. Odšel je v kuhinjo in tam se mu je nujno grozovit prizor: na tleh je ležala njegova služkinja Julija Tothova v mlaki krvi. Pozval je policijo in policijski zdravnik je ugotovil, da je nekdo dekletu z britvijo prerezal grlo in trebuh.

Vinski trgovec je policijskim uradnikom povedal, da se je neki kočijaž Ludovik Roskopál zanimal za služkinjo. Preden bi tega poiskali, so hoteli izvršiti hišno preiskavo. Najprej so hoteli vdreti v sobo služkinje, toda ta je bila od znotraj zaprta. Neki policist je med tem na vrto ob zidu pod kuhinjskim oknom odkril desko, ki jo je bil morilec očitno rabil za to, da je splezal v kuhinjo in dospel od tam v sobo služkinje. Ko so vrata te sobe vlomili, so našli v svoje presenečenje nekega moža, ki je čepel ob postelji s prerezanim grlom, v roki pa je držal britev. Bil je kočijaž Roskopál. Bil je še pri zavesti, toda zavoljo svoje rane ni mogel odgovorjati na vprašanja policijskih uradnikov. Samo na njih vprašanje, da-li je sam izvršil krvavo dejanje, je priklimal in se potem onesvestil. Spravili so ga v bolnišnico, kjer imajo le malo upanja, da bi ga rešili. Ko so preiskovali dekletovo stvar, so našli njeno oporoko, s katero je vse svoje imetje ostavila svoji materi.

Sestrični kralja topov

Na azijski obali carigradskega predmestja Tatieve, kjer je Basil Zaharov preživel svojo mladost, živita dve njegovi bližnji sorodnici: njegovi sestrični Ifigenija in Melpomena Zaharov. Prva šteje 75, druga 74 let. Stari ženski računata z vso gotovostjo, da bosta dobili neki del zapuščine umrlega agenta smrti. »Vevae,« je dejala te dni Ifigenija časnikarjem, »da se drugi potegujejo za njegovo imetje, toda opozorili so naju, da sva tudi midve upravičeni zahtevati svoj del. Tudi grško poslanstvo v Parizu so opozorili na to. Dobili bomo majhen del dediščine, toda pri kapitalu, ki ga je ostavil najin bratranec, bo to le velika vsota. Na stara leta nam ti milijoni seveda ne bodo prinesli veselja. Obe sva turški državljanki in pripravljeni sva, oddati najin del turški vladi, če nama zagotovi dosmrtno rento.«

Kje je največ dežja?

Ena najbolj čudnih stvari na svetu je go-za Uajali na otoku Kalui (Havaji). Ta gora, ki se dviga samo 600 m visoko, je skoraj neprestano pod dežjem. Lansko leto je padlo nanjo n. pr. za 15 m padavin, dočim so ob njenem vznožju zapisali samo 28 cm padavin. Meteorologi si tega pojava ne morejo razložiti.

Po prisegli novemu vladarju

Član kronskega sveta, ki so prisegli zvestobo angleškemu kralju Juriju VI. V sredi slike bivši minister za kolonije Thomas, na njegovi desni minister za dominione Malcolm MacDonald ter zunanji minister Edes.

4000 kg težke klade zlata

Zlati zaklad Združenih držav upravlja, kakor znano, v osamel kraj v notranjosti dežele, da bo v primeru kakšne vojne bolj varen pred zračnimi in drugimi napadi nego na eksponiranih krajih ob obalah. Izbrali so si mestce Fort Nat v državi Kentucky, v katerega bližini so dovedli trdnjavi podobno zgradbo s podzemeljskimi prostori, ki jim ne more nobena bomba do živga.

Ta zakladnica najbogatejše dežele na svetu je poleg tega še nepremagljivo zaščitena s topovi in strojnimi, z električno nabitimi žičnimi ovirami in z vsemi drugimi pripomočki moderne vojne tehnike. Za prevoz ogromnega zlatega zaklada so zgradili posebno železniško progo. Da bi pa preprečili vsako možnost roba med transportom, so se izmislili, da so zlato prešli v 4 tisoč kg težke klade, ki jih morejo nabitvarjati in iztovarjati le s pomočjo posebnih zgrajenih žerjavov.

Smrt voditelja finskega fašizma

V Helsinkih, glavnem mestu Finske je umrl Viktor Kosola, znani voditelj in ustanovitelj gibanja lapovcev, nekakšnega kmečkega fašističnega gibanja. Lapovci so bili tedaj na vrhuncu svoje moči, ko jih je 10.000 pod Kosolovim vodstvom vkorakalo v Helsinke in prisililo poslansko zbornico, da je prepovedala komunistično gibanje na Finskem.

Tudi ona hoče pomagati

V španski državljanski vojni sodelujejo moški in ženske različnih narodnosti. Na sliki vidimo neko Angležinjo, ki jo senzacija po pustolovščinah žene v meteo na bojišče.

Steklo varuje pred mrazom

Nova izolacijska snov dovršene kakovosti

Na Češkoslovaškem pričnejo v kratkem izdelovati novo izolacijsko tvorijo iz stekla. Gre za nekakšno klobučevino iz steklene vate, ki jo izdelujejo po novem postopku. Steklena nje so silno tenke. 1 do 2 stoinkij milimetra.

Kubični meter steklene klobučevine tehtaja komaj 105 kg, torej komaj desetino istotokne vodne prostornine. Ta kubični meter vsebuje 40 l stekla in 960 l zraka, zato nam je njegova lahkota brez nadaljnega umljava. Izredna je izolacijska sposobnost novega tvorila. 10 cm debela plast iz njega ima toplotni prebojni koeficient, ki znaša komaj 0.066. Potemtakem je 10-krat učinkovitejša nego isto tolikšna plast plutovine.

Z drugimi besedami: če hočemo doseči toplotno izolacijo 10 cm debele plutaste plasti, nam zadostuje že 1 cm debela plast iz nove tvorine. 5 cm debela plast steklene klobučevine štiti pred mrazom prav tako dobro kakor — 1 m debel zid iz polne opeke. Izolacijska plast iz stekla ne gori, ne vleče vlage nase, ne gnije, ne daje zavetja mrčesu in je za električni tok dovršeno neprevodna. Samo ob sebi umerno, da bo tvorivo s takšnimi lastnostmi v kratkem času imelo še večjo ulogo, posebno v gradbeni stroki.

Dve umetniški poroki

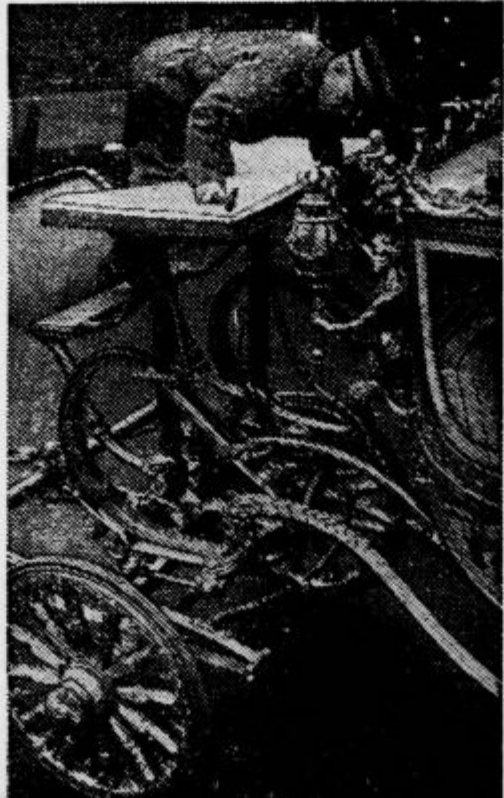
Olga Čehova se je omožila, Vaša Prihoda pa oženil

V Berlinu se je poročila te dni znana filmska umetnica Olga Čehova z belgijskim trgovcem Marcelom Robansom. Ta poroka pa ni prišla nenadno, kajti že pred mesecem dni so bili uradno oklicani par.

Tem bolj nepričakovano pa je prišla vest, da se je sloviti češki violinski virtuoza Vaša Prihoda poročil z neko drcoprava, Henrieto Kreuzovo. Prihoda je bil še pred kratkim poročen z znano dunajsko violinsko virtuosinjo Almo Roséjevo, nečakinjo Gustava Mahlerja. Različna umetniška stremjenja so vodila do odtujitve med obema zakoncema, ki sta se na

zadnje ločila. Toda se pred štirimi tedni je Prihoda svoji bivši ženi zagotavljal, da se ne misli znova poročiti. Dama, s katero se je sedaj poročil, je njegova prijateljica iz mladosti, ki jo pozna že 16 let. Tudi Alma Rosé se je med tem zaročila z nekim pisateljem.

Priprave v Haagu

Angleške ustavne zmešnjave so odvrnile pozornost sveta od poročnih svečanosti na holandskem dvoru. Na sliki vidimo moža, ki pregleduje kočijo, v kateri se bo peljala k poroki princesa Julijana.

Windsorski vojvoda na Dunaju

Zgoraj: Trenutek po izstopu iz vlaka — Spodaj: Odhod s postaje v spremstvu angleškega poslanika Walforda Selbyja

Kdo je kdo?

Odlične osebnosti naših dni v angleškem priročniku

Baš v dnevi ustavne krize na Anglijskem je izšla 89. izdaja slovitega angleškega priročnika »Kdo je kdo«. V njej boš opazil morda najprej, da je veljala najkrajša beležka tedaj za vladajočemu kralju Edwardu VIII. Glasl se: »Edward VIII., rojen 1. 1894., sedel na prestol 1. 1936.« Drugo leto bo ta vrstica dobila še eno ...

Najdaljša beležka (80 vrst) je posvečena romanopiscu Wellsu. Celo Bernard Shaw je odrezal z manjšim številom vrstic, namreč s 70. Iz teh zveš med drugim, da »ljubi vse, razen sporta« — kar menda ne bo popolnoma držalo, saj je znano, da je Shaw prav navdušen avtomobilist in tudi fotomater, če hočemo tudi to

smatrati za sport. Baldwin ni dal splošnih nobenih podatkov, za njegovim imenom stoji malo praznega prostora. Njegov sin Oliver, ki je znan po svojem radikalnem mišljenju, je zabeležil na kratko: »V Ebonu sem se učil nogometa. Bavim se sedaj z drugimi znanostmi.«

Razen Angležev paradižajo še prominenti inostranci v tej knjigi, ki obsega 3722 strani! Tudi ti so svoje podatke sestavili sami. Mussolini navaja kot svoja zanimanja: »Igro na violino, jahanje, avtomobilizem, letanje.« Zastopan je tudi neguš, ki je izrecno označen kot cesar. Toda za njegovo biografijo ne stoji več Addis Abebe, temveč njegov londonski naslov.

Nobelove nagrade

Letošnje svečanosti v Oslu in Stockholmu

Svečanost podelitve letošnje Nobelove mirovne nagrade v Oslu se je izvršila v drugačnih okoliščinah, nego je bilo doslej običajno. Se v poznih večernih urah na dan pred podelitvijo niso vedeli v norveški prestolnici, da-li pride Karl von Ossietzky, eden izmed obeh letošnjih nagrajencev, osebno na svečanost. To negotovost je končno odpravila brzojavko njegove žene, ki se je glasila: »Potovanje je nemogoče. Amud von Ossietzky. Brzojavka torej ni navajala nobenega vzroka, zakaj sloviti pacifist ne more priti na Norveško. Skoraj gotovo je, da mu je potovanje preprečila nemška vlada, ki se je, kakor znano, hudo razburila nad tem, da je bila mirovna nagrada določena neutrudnemu pacifistu, ki ga smatra za »velikodajalec« in ga je imela tudi v koncentracijskem taborišču.

Poseben značaj je dobila slavnost s tem, da se je prvič, odkar podeljujejo mirovno Nobelovo nagrado, ni udeležil norveški kralj Haakon. Njegovo odsotnost razlagajo v Oslu kot kritiko odločitve Nobelovega odbora, kakor tudi kot pomirljivo gesto napram Nemčiji. V svojem govoru o življenju in dela Ossietzkega pa je predsednik Nobelovega odbora, prof. Stang, poudarjal, da Ossietzky ni noben komunist ali marksist, temveč prej liberalce starega kova, ki mu je spoštovanje človeške svobode najvišji zakon. Nagrado si je s svojim delom posebno zaslužil. Njegovo kandidacijo so presojali kakor vsako drugo. Toda Nobelov odbor je v svoji odločitvi tudi povsem neodvisen in ni podvržen nobeni državni kontroli. S svojo odločitvijo je izvršil samo Nobelovo voljo in je nagradil pomembno delo za svetovni mir. O podelitvi nagrade argentinskemu zunanjemu ministru dr. Saavedri Lamasu je govoril glavni tajnik Nobelovega odbora dr. Lange. Izročitev No-

belove diplome se proti dosedanjemu običaju ni izvršila na slavnosti. Sklenili so, da dobita oba nagrajenca svoji nagradi po pošti.

Istočasno se je izvršila v Stockholmu svečana izročitev Nobelovih nagrad za znanstvene in literarne zasluge. Te svečanosti se je udeležil tudi švedski kralj Gustav. Vei nagrajenci so bil osebno prisotni razen dramatika Evgena O'Neillea, za katerega je nagrado prevzel ameriški poslanik v Stockholmu.

ANEKDOTA

Pri nekem koncertu na dvoru v Hannoveru je vprašal nemurikalni višji komornik de la Foret, zakaj se muziki med igro tolikokrat ustavljajo.

»To so pač pavze,« so mu odgovorili. — »V službi našega kralja ne sme biti nobenih pavz:« se je razburil de la Foret.

VSAK DAN ENA

»Ali si moram umiti zobe, preden odideva z doma?«
»Ni treba, gledališka predstava je žalo. Igra, torej se ne bomo smejali.«

(Punch)

Šola za radio v Rimu

Družba rimske radijske oddajne postaje je otvorila novo šolo, ki naj bi vzgajala umetniško in tehnično osebo za to stroko, torej napovedovalce, radijske reporterje, tehnične in druge nastavljenice. Tudi umetniki, ki se hočejo posvetiti radiu, dobo tu praktično izobrazbo.

Kulturni pregled

Mariborsko gledališko pismo

I.

Pavla Udovičeva, popularna prejšnja operna diva mariborske opere, ki deluje sedaj na osješkem odru, je to dni jemala slovo. Prearčno, toplo je bilo to slovo. Izbrala si je vlogo Madeleine in P. Abrahamovi opereti »Ples v Savoyu«. Pavla Udovičeva, ta ljubljanka mariborskega opernega občinstva, se je živahno, vneto, zvono in sočno razpela ob številnih savoyjskih slagerijskih sprevih. S prepevanjem, zaneseno, igrano je razvijala vse okoli sebe in v živahnem podajanju, petju in odskrom gibanju potegnila vse sodelujoče za seboj. Sredi te razgibane operetne sredine pa je stala ona, ki ji je veljalo to prisrčno slovo. Gledališče nabito polno, viharji aplavza in pritjevanja. V njenih obeh so zablestele solze... Na mariborskem odru je vzniknila in se razvijala. Kadar se vrača človek na svoja začetna torišča, se javlja nekaj kakor domotožje in žalostno občutje. Bilo je tudi veliko cvetja in sopkov, ki jih je ob slovesu prešla od svojih mariborskih čestitcev. Zasedba pri letošnji prvi predstavi »Plesa v Savoyu« je bila pretežno lanska, le vloga plačljivega natakarija Pomerola je mesto M. Furijana, ki je kakor znano, tudi odšel k osješkemu gledališču, odlično izdelal Milan Kosič.

II.

Druga letošnja operetna premiera je bila S. Albinjeva opereta »Baron Trenk«. Albinja, rojenega Slavonca, je že od nekdaj nikala zgodovinska podoba pandurskega poveljnika barona Trenka. Prvi libretni zasnutek je zajel iz znanega Trenkovega romana Edvarda Brejčerja, ki ga je bil po osebnem naključju iztaknil v nekem dunajskem antikvarijatu, v glasbenih motivih predvsem prvega dejanja pa je dokaj slavonjskih folklorno glasbenih elementov. Potem, ko je leta 1908 doživela ta opereta svoj kret na leipziskem odru, je v trumfu čela preko vseh odrov in je v Italiji doživela celo svojevratno metamorfozo, ko so tamotajski odri prenesli dogajanje na dvor ruske carice Katarine II in se je iz slavonjskega pandurskega poveljnika izmislil — kockar.

Dirigent Lojze Herzog je v verodostojni interpretaciji Albinjevih partnih elementov travnaval izvajanje solistov, pevcev, pevk in godbenikov k enotnemu skladnemu podajanju. Opereta je šla v Rasbergerjevi solidni režiji preko mariborskega odra. Levji delež si je priporil glede pomembnosti vlog in preciznosti prikazovanja trio Igljeva-Barbičeva-Sancin. Igljeva je v nekaterih prvih operetnih igraricah napram Julijki v »Ciganskem primašu« lep napredek. Zlasti v prvem dejanju se je razvijala v jezični razigranosti in pelinasti zabavljalosti. Glasovno je bila za rahlo spoznanje in indisponirana. Poleg kontese Lidije pl. Schwalbenau (Jelka Igljeva) je vodilna ženska vloga Marica, ob kateri se je Elza Barbičeva zopet uveljavljala s prožno gibkostjo in živahnim pokretljivo, ki je njena znana odlika. Tretji člen tega dominirajočega tria pa predstavlja baron Trenk. B. Sancina, ki je z rutino absolvirala pevsko in igralsko precej naporno vlogo. Tudi ostali sodelujoči so se potrudili, da bi predstava čim bolj uspela.

III.

Prvi važnejši dramski dogodek po M. Skrbinkovem uspelem gostovanju v vlogi zdravnika dr. Morella v znani jezuitski drami »Prva legija« ob proslavi njegovega

srebrnega umetniškega jubileja v mariborskem gledališču, kjer je Milan Skrbinek svojčas uspešno deloval, je bila dne 8. dec. slovesna proslava 40 letnice književnega delovanja Milana Begovića. Za to priliko se je v Malčevi skrbni režiji uprizorila njegova znana drama »Božji človek«, katere dogajanje se razvija in dopolnjuje v majhni vasi zagorske Dalmacije za časa hajduških podvigov in uporov. Avtor, ki je zaslovel že po svojih dramah »Brez tretjega«, ki so jo tudi uprizorili pred leti na mariborskem odru, in »Pustolovec pred vrati«, je v »Božjem človeku« našel problem, ki se po vsej svoji težini in pomembnosti razteza v nadaslednost in izvenprostornost. Strast in kri, ki polje po žilah sladostne Mare, buči in valovi v bohotni telesnosti. Ker ni odmeva pri svetniškem dobrem popu-zaročencu Damjanu, se njena strast in slá potaplja v sladostno strastno hajduka Krstana: prvo dejanje. V drugem dejanju, ki ima svoj scenični simbolični znak v nalomljeni veji v ozadju, podlega dobroti in zmaga strast do grozečega preloma med Maro in Damjanom. Tretje dejanje prinaša očisteno in vstopanje spolne sle. strasti in telesnosti v dobroti in duhovnosti. Božji človek Damjan zmaga s svojo dobrotjo. Hajduk Krstan, Damjanov protik, v tem trikutu, podlež.

Glavni nosilci elementarne in dinamične drame so Marta, Damjan in hajduk Krstan. Vse te prelome, telesne in duševne prevale, pod katerimi se šibi kapetanova hči Marta je z izredno globoko smiselno, močno izraznostjo in umetniško zrelostjo razdeljevala naša prva igralka Elvira Kraljeva, ki je ob tem liku zrasla do zenita v svojem dosedanjem delovanju v mariborski drami. V tej krvni razbesenosti v prvem dejanju, notranjem razkroju in razdvojenosti v drugem ter duhovni sprostitvi v tretjem dejanju je vzplamtevalo toliko njans njene ustvarjalne metode in sile, da je škoda, da ni Kraljevi dana prilika, da bi s to svojo dovršeno podobo mučenice in spokornice Marte doživela triumf na kakšnem večjem odru, kamor nedvomno spada po vsem svojem širokem umetniškem formatu. Četudi bi s tem odpadlo za Maribor ponosno sklicevanje na to veliko odrsko umetnico. Njeni gibi, njena noša, njen govor, vsa druga izrazna sredstva, so odgovarjala trem osnovno važnim fazam v posameznih dejanjih, ki jih odpirajo zornice in zaključujejo večernice. Njena govorica v prvem dejanju zveni v vsej polnosti življenja in polnokrvne telesnosti, zamolklo, prelomljivo v drugem, kakor iz nevidnih dalj prihaja, joče pa doni v tretjem dejanju. Bogonarajena igralka in umetnica! Ostala dva vodilna nosilca dejanja pa sta pop Damjan in Nakrstovem in hajduk Krstan v P. Kovčevem podajanju. Oba sta tudi topot izkazala višino svoje tvorne zrelosti.

Nekateri režijski pondarki so bili v sicer realističnem okoliščini simboličnega značaja (nalomljena veja v ozadju scenerije v prelomih drugega dejanja, cvetoče drevo v pomladnosti tretjega dejanja). Sodeloval je marljivo ves ostali mariborski ansambel, kot debitantka je nastopila gđ. Vladoša Simičeva, ki je v prikazovanju mehke sanjavoosti in duševne omaračenosti mlade Gjurje dosegla zelo lep uspeh ter opravičila domnevo, da se v njej skriva nesporen odrski talent. Pred predstavo je spregovoril o Begovičevem književnem delu in uspehih dramaturga dr. Dornik. Navzoč je bil tudi avtor, ki ga je številno občinstvo priklonilo na oder in mu živahno vzklikalo. —ec.

Zapiski

35 letnica umetniškega delovanja Andra Mitrovića, ki smo jo v »Jutru« obširneje prikazali ob njenem točnem datumu, je proslavila zagrebška kulturna javnost s koncertom Hrv. glasbenega zavoda 14. t. m. Koncert je bil, kakor poročajo iz Zagreba, mogočen izraz simpatij in priznanja glasbeniku, ki združuje v svoji osebnosti nobelo dubrovniških kulturnih tradicij in višino slovenske glasbene izobrazbe. Koncert je dirigiral sam slavljeneec; po d. njegovo taktirko so tudi izvajali slavljencevo mladostno skladbo, bobljiško kantato »Super flumine Babylonis«, ki je znova dosegla velik uspeh. Med odmorom sta zaslužnega dirigenta Mitrovića pozdravila med drugimi dr. Božidar Širolo v imenu Državne glasbene akademije, na kateri deluje slavljeneec kot profesor, in intendant mariborskega gledališča dr. Radovan Brenčič, ki se mu je zahvalil v imenu slovenske kulturne javnosti. Kakor smo na tem mestu že omenili, je Andro Mitrović pričel svojo kariero pred 35 leti v Ljubljani, po prevratu pa si je pridobil neveljnih zaslug za mariborsko gledališče. Slavnostni koncert je bil dostojna in navdušena počastitev zaslužnega hrvatskega muzika, ki mu tudi slovensko glasbeno življenje dolguje hvalo in priznanje.

O pripravah za proslavo Puškina v Jugoslaviji poroča »Politikac«: V Beogradu se je ustanovil odbor pod predsedstvom V. N. Stradmana. V odbor je stopilo večje število naših in ruskih znanstvenikov, pisateljev in kulturnih delavcev. Priredili bodo več slavnostnih akademij in koncertov posvečenih Puškinu. Narodno gledališče bo na dan proslave uprizorilo eno izmed oper na Puškinov tekst, takisto bo priredila ruska igralna družina več predstav s Puškinovimi deli. Kolarčeva ljudska univerza pripravlja knjigo člankov o Puškinu in dve knjigi Puškinovih spisov v prevodu. Mno tega bo izšel v Beogradu v ruskem jeziku večji zbornik znanstvenih spisov o Puškinu, zlasti o zvezi njegove poezije z Jugoslavijo. Ta zbornik bo uredil prof. U. Ančkov, predgovor pa priprava akademik A. Belič. Zbornik bo nedvomno tehten donesek k obsežni znanstveni literaturi o Puškinu, tem bolj, ker zveze Puškinove poezije z Jugoslavijo

vede, ki s takimi publikacijami najbolj opreduje svoj raziskovalni del.

Zgodovina naših meš je tudi s novim (8.) zvezkom »Kronike slovenskih mest« pridobil la več tehničnih razprav. Tako posebej opozarjamo na prispevek Josipa Mačka »Prebivalstvo Ljubljane v srednjem veku po svojih imenih in priimkih«, dr. Vl. Travnerja »Razpravo o Pokopališču v Mariboru in dr. S. Škerja »Razpravo o Zadnja faza italijanskega gledališča v Ljubljani«. Poleg teh je še omeniti članek konservatorja dr. Fr. Stejeta »Slovenska mesta v grafički Luigija Kasinija (z ilustracijami), nadaljevanje dr. Vodnjakove razprave o Francescu Robbi, prispevek dr. L. Dojar-Mantunja »Pražski grobi v Ljubljani«, dr. M. Senkovića »Obriji v pojavnem Mariboru«, L. Pippa »Končne rezultate popisa prebivalstva občine Moste z dne 19. septembra 1935«, nadaljevanje dr. Andrejkove zgodovine najstarejših ljubljanskih industrij, dr. Ivana Laha članek »Ob stoletnici ljubljanske Kazine«. Vojka Jagodica »Osnove sodobne zaštite otrok v Sloveniji« in dr.

Za razširjenje znanja srbohrvaštine med

Če bi se pridobila posebna našega razpisa »Orbis« v Pragi, ki je v svojo zbirko »Brana kazyk« vvrstila knjižico Ant. Berinjerja in Jos. Pavlička »Čech mezi Jihoslovany«. Lčna knjižica žepnega formata na desetih tiskovnih polih je metoditno izborna sestavljen tečaj za hitro učenje srbohrvaštine. Po krajšem slovnem pregledu uva-ja čitatelja v jezik čela vrsta lekcij, ki so sestavljene tako, da se lahko obuti sredi življenja, na potovanju po naših krajih; besedišče je razdeljeno po posameznih emisi-nih skupinah (potovanje, čas, doma, meja, hotel, sport, itd.). Ves tečaj je zgrajen na konverzijskem načelu in urejen zgolj s praktičnega vidika. Eden izmed avtorjev, Antonin Beringer, je svestnik prosvetnega ministarstva, generalni tajnik osrednje Čal-jugoslov. lige v Pragi in izborni poznavalec srbohrvaštine, J. Pavliček pa je takisto eden izmed mladih, aginjih delavcev v ligi ter praktičen poznavalec naše zemlje. Knjižica »Čech mezi Jihoslovany« pomeni velik na-predek v dosedanj česki literaturi v srbohrvaštini, zato zasluži, da opozorimo nanjo tudi našo kulturno javnost.

oskrbo telovadca in mlajšinski sobali po 30 Din.

LZSF (Službeno). Drevi ob 18.30 v ka-varni Emona (Igralna soba) seja uprav-nega odbora. Točno in sigurno. — Iz X. seje u. o. s dne 11. t. m. — Verificirajo se za SK Reko: Beriot Bogdan, Beriot Viktor, Hvale Mačka, Keršič Albin; za SK Planina: Hafner Ivan, Masteri Mar-jan.

SK Ljubljana. Postava moštva, ki igra v nedeljo na turnirju Hermesa, je razvid-na na oknu tajništva. V soboto ob 17.45 obvezen sestanek vseh igralcev v taj-ništvu.

Občni zbor SK Ilirije. Redni občni zbor SK Ilirije je odgođen na ponedeljek 21. t. m. in bo ob 20. v mali koncertni dvorani Filharmonije nad kinom Maticco. Tiska-na poročila o delovanju kluba v pretekli sezoni prejmejo člani v teku sobote in ne-delje.

SK Ilirija. Zadržja seja u.o. pred občnim zborom ob drevi ob 20.30 v klubski sobi kavarne Evropa. Važno!

SK Ilirija (Hazenka sekcija). Drevi ob 18.30 bo v klubski sobi kavarne Evro-pe zadržni in zaključni članski sestanek pred klubovim občnim zborom. Načelstvo sekcije apelira na vse članice, da pridejo sigurno.

ASK Primorje (centralni odbor). Drevi ob pol 20. bo v kavarni »Zvezdic« važna seja. — Tajnik.

SK Slovan. Članski sestanek bo drevi ob 20. pri Krušiču. Udeležba vseh igral-cev strogo obvezna zaradi nedeljske tek-me s Hermesom.

SK Reka. Drevi ob 19. bo v garderobi obvezen sestanek I. moštva. Važno!

STK Moste. Drevi važen sestanek. Po sestanku seja sekc. odbora.

Sokol

Šmukarski tečaj sokolske župe Ljubljana. Župa namerava prirediti v zimski dobi smučarske tečaje za moški naraščaj ob 16. do 18. januarja za člane, članice in ženski naraščaj, za moški naraščaj ob 26. decembra do 6. januarja, za člane od 1. do 10. februarja, za članice in ženski naraščaj ob 23. decembra do 6. janua-rija. Tečajji bodo krajjevo ločeni za posa-mezne skupine. Vodili jih bodo savezni vodniki. Krajji tečajev bodo objavljeni pravčasno. Stroški za posamezne tečaje ne bodo visoki. Prijave za prva dva teča-ja je treba poslati do 20. t. m., prijave za tretji tečaj pa do 19. januarja.

Cankarjev večer

Ljubljana, 17. decembra Sinoči sta delavski prosvetni društvi »Vza-jemnost« in »Zarja« priredili v dvorani Delavske zbornice svoj drugi letošnji delav-ski prosvetni večer. Bil je smiselni spomni-nu 18. obletnice Cankarjeve smrti in njegove-mu delu. Dvorana je bila do kraja polna preprostega občinstva in dijaštva, ki je s svojim obiskom dalo novega dokaza, kako globoko je Cankar vsidran v našem ljudstvu. Njegovo delo postaja zmerom bolj last vsega naroda.

Za uvod je zaigrala godba »Zarja« Delav-ski pozdrav, nato pa je VI. Nanut recital spominsko pesem Cankarju, ki jo je napi-sal delavski pesnik T. Maček. Pesem je pove-dala, da ne smemo Cankarja slavliti kot ma-liko, ampak je treba njegovo delo predvsem pravilno razumeti. Pod vodstvom kapelnika Grudna je delavska godba zaigrala več skladb, tako Parnov »Pozdrav z Gorenjs-ke«. Dolinarjev venček narodnih pesmi »Duhteti nageji« in Kavalčev »Pozdrav Der-kanj«. Godba je svojo nalogo prav dobro rešila in je dvignila razpoloženje v dvorani do prave navdušenosti.

Spominski govor pa je imel književnik Fran Albrecht. Pokazal je Cankarja, kakor gledamo nanj iz današnje perspektive. Can-kar je bil proletarec v meščanski suknji, ki je umrl tipične proletarske smrti. V dvas-letih lelih je napisal dvajset knjig, ki tvorijo nekatere postaje v pisateljevem življenju in njegovem razvoju. S početka anarhistično-revolucionarni individualist se je proti koncu življenja približal občestvenemu nazoru, ki je vzklik iz krvi in trpljenja svetovne voj-ne. Bil je tisti, ki je znal pisati več od droh-ne lirčne pesnice do težko umljive drame, od povesti do skupne satire in posmehljiv-ke. Opisal je slovenskega človeka v vsej be-di in veličini, v njegovem dostojanstvu in smešnosti. Na samotni oder je postavil slove-nsko politično klepečplazvo, sam pa je bil kot sveč, rezek, pomladni veter, ki je zavel v gnaj, zasmerano slovensko provinco. Tak pojlo, v književnosti je imel tudi v jav-nem življenju velik odmev, kajti izročal je vse, kar je bilo smešno in neumno v naro-du. Ni bil organizator, ideolog in voditelj, bil je vse več, osebnost, nepodkupen duh, kritičen, neustrašen dejanske usmerjatelj slovenskega javnega življenja. Zdal po 18 letih se je njegovo delo sicer v odenkih od-maknilo našemu strahotnemu času. Zeleli bi si stvarneje, konkretnije besede, Can-kar je bil umetnik, to je bil zanj vsak mo-ralen pojem, ki obsega vsega človeka, ki ima pogum izpovedovati resnico in se bori-ti za pravico zatiranih množic. Našemu slovarju je dal svetlo potezo. Govornik pa je na kraju dodal svoj pomislek, kaj bi dan-es zmogel njegov borbeni pogum proti ko-ektivni sili kapitala? Nič. Za to je bil pre-malo svaren. Danes bi stal z delovnim ljudstvom v borbi proti reakciji. Vsa dvora-na je vzkliknila v slavo Cankarju.

Sledilo je več lepo zvrzanih pevskih in igralskih točk, ki so prav lepo uspelo. Kvar-ter (Premk, Završan, Dolinar, Roth) je za-pel tri pesmi, Hajdrihovo »Mladinca«, Ferjan-čičevo »Sijaj solncec« in moravsko narodno »Zabužale gorec. Gđ. Mima Podbevškova je z lepim podarkom recitala Cankarjevo pesem »V bogatih kočijah«, operna pevka gđ. Marta Obervaldarjeva pa je s priklupnim glasom zapela Josipa Škorpika »Sopek na-rodnih pesmi« ob klavirski spremljavi g. Gallatije. Dve deklici v kozariških oblekah sta zaplesali kazačok. Mirko Dolinar pa je prodorno zapel nekaj samospevov. Sledil je prizorček Peter in Jacinta, ki sta ga igrala z občutjem g. Ivan in gđ. Polidka Skukova. Kvarter je nato zapel še nekaj pesmi kvarteta gozdnic rogov pa je zatrebil »Pesem v gozduc in »Sreč«. Delavsko pevsko društvo Cankar je pod vodstvom pevovodje K. Per-ka zapelo več pesmi, nato pa je večer zaklju-čilo recitacija odlomka iz Cankarjevih »Hlapcev. Večer je nudil občinstvu mnogo užika.

S P O R T

Prava slika plavalnega zborovanja

O prenosu, prvenstvu, ligah in še drugem

Vprašanje prenosa sedeža plavalnega sa-veza iz Zagreba v Ljubljano je pravzaprav bilo splošno v zagrebškem časopisju in, ko smo se ljubljanski delegati pojavili v Zagre-bu, so nas sprejeli malo z nezaupanjem, malo tudi z bojaznjo, največ pa še z ne-kakim pomilovalnim nasmehom.

Ni čisto točna trditev, da Ljubljana o pre-nosu ni vedela ničesar. Računali smo s to možnostjo toliko, da smo bili pripravljeni na zelo verjetno ponovitev mučne situacije, kakršna je nastala na lanské skupščini, ko ni bilo mogoče sestaviti kandidatne liste za-radi absolutnega pomanjkanja sposobnih in dela voljnih ljudi. Če bi se bilo to ponovilo letos, bi pač padel toliko komentiran pred-log za

prenos plavalnega saveza v Ljubljano.

Sam del skupščine pred volitvami, to je poročila funkcionarjev in debata o njih, ki je takorekto sploh ni bilo, pa je pokazal popolno apatijo vseh delegatov, resneje opo-zicije proti odboru sploh ni bilo — menda vse iz bojazni, da ne bi res nastalo kako nerazpoloženje, ki bi klubom beograjskega in ljubljanskega podsaveza, katerim so na-prtili akcijo za prenos, nazadnje res polo-žilo v naročje — večino.

Tako je prvi del neprimerno hitro po-teke. — volitve so bile že tu. Da si za vsak primer le zagotovijo pozicijo, je zbirniška skupna napravila diplomatsko potezo; me-sto tajnika je odstopila somborskemu dele-gatu Fischerju, ki je imel dve poverljivci, ki so ju računali v beograjsko-ljubljansko skupino. S tem so imeli zagotovljeno večino in — tajnika, ki ga je običajno težko najti! Nasprotno leto, vloženo po Stergarju, je presledujoč g. Nardelli iz Dubrovnika elj miniral s precej neokusnim trikom — vla-gatelj jo je moral umakniti, kakor bi prav tako mogla pasti tudi rezijska, ki je kot edina vložena nato bila izvoljena. Izvoljeni odbor je nekoliko izpopolnjen lanské — ko-liko bo boljše, je težko soditi, ker je v njem dvoje novih ljudi.

Druga polovica je bila dokaj živahnejša. Ze dan poprej, na sodniški skupščini, je bi-lo opaziti čisto svojevrstno, neobičajno »štj-mungot«. Dubrovčanov, ki je temeljito priš-la na dan pri vprašanju tekmovalnosti za držav-no prvenstvo. Večna nasprotnika, spletki »Jadranc« in dubrovniški Jugc, sta na je-tošnji skupščini enkrat zamenjala svoji dose-danji vlozi; dočim je iz vsega prizadevanja in ambicije »Jadrancovih« predlogov in spletskih delegatov Bonacića in Rojeta bilo razbrati mnogo širokogrudnosti, idealnih, res sportnih motivov in objektivne kon-struktivnosti, sta gg. Nardelli in Rarković, ki sta zastopala Dubrovnik, ves čas trmasto vztrajala na očito čisto lokalnem-ego-ističnem dubrovniško — jugškem stališču, večkrat s precejšnjo mero brezobzirnosti!

Ze v načelni razpravi, a naj se uvede li-ga štirih najboljših klubov, je Jug odločno odklanjal vsako spremembo statusa quo. Za-nimivo je, da na neštelo pozivov zagovornikov lige ni uspelo nasprotnikom z Jugom na-čelu navesti nikakega stvarnega razloga pro-ti ligi. Razlog, da bodo, manjši klubj prikraj-šani, je bil z lahkoto ovržen! Štiri ure in več je trajalo pogajanje in iz protij ligi. Situa-cija, ki je nastala že takoj ob začetku raz-prave, ko so se vsi delegati — tudi dubrov-niški — izjavili, da je sedanja slijeem potre-ben reforma se je v tem tek štirih ur ob-rnula. Dubrovčani, ki jim je — to je bila na skupščini javna tajnost! — bilo ves čas

Torej le: Hermesov turnir

V nedeljo ob 13. na igrišču Hermesa Ze dvakrat odgođen nogometni turnir Hermesa se bo končno vršil v nedeljo, se-veda če ne bo zopet nagajalo vreme v poslednjem trenutku kot se je zgodilo dose-daj že dvakrat zaporedoma.

Na turnirju sodelujejo štirje naši naj-boljši klubi iz Ljubljane in sicer Ljublja-na, Hermes, Reka in Slovan, torej elita našega nogometa. Za turnir je prireditelj razpisal lep pokal, ki ga prejme zmago-valet. Naša publika pa bo imela po dalj-šem prestedku zopet priitko prisostvovati lepim in napetim borbam. Nadaljevanje turnirja, bo — če le pojde — prihodnjo nedeljo, v prvem kolu t. j. v nedeljo pa je spored naslednji:

Ob 13. Hermes—Slovan in ob 14.30 Ljubljana—Reka.

Sankaška tekma

na Ljubelju

Preteklo nedeljo je SK Tržič po 23 letih obnovil včasih znane sankaške tekme po najlepši gorski cesti, s 1366 metrov visokega Ljubelja. Letošnje vremenske raz-me niso kazale najboljših, toda aranzirji so se potrudili in tako je bila progna na dan tekme prav dobra. Dolga je bila 4 km, višinske razlike pa je imela okoli 500 m. Za tekmovalce se je priglasilo 30 tekmo-valcev in sicer 4 dame, 16 gospodov posa-mežno ter 9 sank v dvoje, od katerih jih je startalo 29 in so razen enega vsi

srečno prišli na cilj. Po končanih tekmah je bila pri Anketu razdelitev diplom in številnih lepih daril.

Podrobni rezultati so bili naslednji: Dame posamežno: 1. Dovžan Heda 7:14, 2. Meglič Valentina 7:56 2 pet., 3. Muječ Ivana 8:34 1 pet. Gospodje posamežno: 1. Valjavec Albin 6:26 3 pet. (najboljši čas dneva), 2. Teran Slavko 6:36 4 pet., 3. Ahacić Franc 6:45 4 pet. Sankle v dvoje: 1. Štacin — Kosmač 7:04 3 pet., 2. Golmajer — Špilar 7:28 2 pet. Bizjak — Tepija 7:32.

Tekme se je končala v najlepšem redu in brez nezgode, le žal ni bilo na startu nobenih tekmovalcev od drugod. SK Tržič se kot prireditelj po tej poti zahvaljuje vsem sportnim delavcem in darovalcem, ki so kakorkoli pripomogli, da je bil uspeh te prireditve popoln. Klub upa, da se bo v bodoče ta tradicionalna tekma stalno držala ra sporedu.

Naši beli smučarji zbirajo lovoričke. Na nadaljnji poti po Južni Afriki so naši teniški reprezentanti nastopili dvakrat proti izbranim igralcem Vzhodne provin-ce. V obeh nastopih so gladko zmagali v 8 igrah nad vsemi nasprotniki, čeprav so v Porth Ellisabethu morali nastopiti brez obolelega Pallade. Skupen izid dose-danj njihovih nastopov je torej 14:0.

JZSS (Službeno) sporoča vsem klubom, da je prispel finski trener za tek g. Leo Korhonen in je sedaj v Mojstrani v hote-lu »Triglave«. Trening za tekmovalce v teku bo vodil g. Korhonen najprej v Mojstrani; pozivajo se vsi klubi da po-šljejo kar največ tekmovalcev. Hotel »Triglave« nudi popolno in zadostno

R. URBAN:

Vstajenje gospoda Treeja

Roman

»Vsi pravijo, da niso slišali streljanja,« se je oglašil nadzornik Kent.

»Ni čudo,« je Robin odvrnil, »med pokanjem in prasketanjem ognja in vsem hrupom, kolikor ga je še bilo; in razen tega je ta soba prav na tisti strani hiše, kjer ni bilo med gašenjem živega človeka. Treba jim je priznati, da je bila stvar sijajno pripravljena. Bistra glava se skriva za to lopovščino.«

Ko je policijski fotograf opravil svoj posel, je dal Robin zasledovalnemu oddelku v Scotland Yardu nalogo, naj vpraša in vseh bolnišnicah, ali niso pripeljali vanje kakih ljudi s strelnimi ranami, zakaj močni krvavi sledovi na vrtu vile umorjenega dr. Taylorja so pričali, da se je bil samokres nadzornika Bartona dobro izkazal.

Ta čas so bili tudi gojenici policijske šole opravili svojo preiskavo. Množica belih količev je označevala pomembna mesta. Robin je šel z nekaterimi uradniki, ki so v veži čakali novih povelj, pred hišo, da vidi sledove, ki so jih bili odkrili. Posebno

ob levem prečetu, kjer je bila tudi soba napadnega Stona, je bilo opaziti mnogo stopinj, ki so gotovo izvirale od zločincev. Višji nadzornik je velel svojim ljudem, naj napravijo mavčeve odlitke; zadovoljno je mrdal z obrazom, kajti prvi uspeh v tej zadevi je bil po tem takem dosežen. Spremljan od nadzornika Kenta, se je spustil tam mah na četrto sled. Bila je očitno sled moza, ki ga je bil snoči pobil na tla. Zakaj vodila je s tistega kraja pod drevjem križem krazem, dokler se ni izgubila ob glavni poti. Majaje z glavo je nadzornik Kent mahoma obstal in rekel: »Čudno, čudno! Ali so bili vsi ti ljudje veliki, ali pa imajo vsi ploske noge!«

»Hm,« je menil Robin, ki ga je takoj obšla huda slutnja, »hm, res velike noge. hm, nenavadno velike noge. Ti štirje morajo — »Konec stavka je kar pogoltnil in strahovito zaklel. Nato je zaklical svojim ljudem, naj nehajo odličati stopinje. »Škoda truda,« je rekel Kentu. »Za norca so nas imeli. Ti lopovi so bili za svoj snočnji namen vsi obuli največje število čevljev, ki se izdeluje na Angleškem.«

Pobit se je vrnil v hišo. obiskat tovariša Bartona.

10. poglavje

Nekako ob istem času, ko je višji nadzornik Robin prevzel vodstvo oddelka za umore in se v svoji pisarni posvetoval z različnimi voditelji oddelkov, se je vršila tudi v londonskem podzemlju važna seja. Okoli zelene mize so sedeli vodje treh

največjih zločinskih družb in resno gledali drug drugega. Bili so glavarji »Prstana,« »Kolone,« in »Brigade,« s svojimi namestniki ali tajniki. Prvkar je vstal Stanley, glavar »Brigade,« pozdravil navzočne in pričel svoj govor:

»Moral sem vas prositi, da pridite semkaj, zakaj nastopili so dogodki, ki utegnejo postati odločilnega pomena za naše tri družbe. Stvari, ki so se zgodile v Wembleyu, so vam gotovo že znane, in med nami tovarišji seveda ni skrivnosti, da ima v nekem pogledu »Brigada« prste vmes. Ker me pa poznate kot moža besedo, mi boste verjeli, če vam zatrdim, da pri umoru nikakor nismo bili udeleženi. Šele včeraj smo jeli v Wembleyu posezati vmes, ker so me v to napotile obveze in denarne zadeve. Delo je bilo opravljeno po želji, vendar se je na žalost pripetil nepredviden dogodek. Prvič tisto streljanje z nadzornikom Bartonom, in potem zadeva s slugo Stonom. Kakor je med nami navada, gospodje, priznam brez oledšavanja, da nesreče niso izključene. Moja preiskava sicer še ni končana, vendar mislim, da smem verjeti svojim ljudem, ki se mi zakinjajo, da Stona niso oni obstreli. Konec koncev je za zdaj vse eno, kdo je ranil služabnika. Gotovo pa je, da bo vzdignila ta reč obilo prahu. Kakor sem zvedel, so komisarja Maxwella in Fitznerja že brcnili, in za krmlilo je prijel višji nadzornik Robin. Hotel sem vas opozoriti, gospoda, da imamo posled opravka z nevarnejšimi nasprotniki in se ne moremo več zanašati na to, da bo Scotland Yard pogledal skozi prste, in da so zlati časi povratnih uslug s policijo mi-

nili. Narobe, že v prihodnjih urah utegnemo doživeti racije, kakršnih London še ni videl. Pripravite se torej, gospoda, kakor »Brigada,« ki se ta mah še soli v zaslišan, in storite tudi drugače vse ukrepe, tem bolj, ker posli »Brigade« v Wembleyu še niso popolnoma končani in bo imel Scotland Yard prihodnje dni še mnogo vzroka, da se bo jezil. Mogoče je, da pride tudi do boja na življenje in smrt, pri katerem ne bo šlo samo za naš sloves, ampak tudi za našo prihodnost. Če bomo složni, bomo nemara močnejši od Scotland Yarda!«

Zivahno ploskanje ga je poplačalo za ta govor. Nato se je pričela vnet razprava, ki je trajala dve uri. Prisrčnost, s katero so se nazadnje poslovihi, je pričala, da so bili rešili vsa načeta vprašanja v vsestransko zadovoljnost.

11. poglavje

Višji nadzornik Robin je sedel ob vzglavju bolniške postelje in se pogovarjal z Bartonom. Nadzornik Kent ter seržanta Cook in Mackenzie so sedeli na stolihi.

»Da odkrito povem,« je odvrnil Barton na tovarišev vprašanje, »prav do danes nisem vedel, kaj pomeni beseda »cikloida.« Čudim se tudi, da je bil izginuli sluga tako podkovan v geometriji, in si belim glavo, kaj naj bi bil hotel povedati s to besedo v zvezi z našim imenom. Ranjeni sluga nam gotovo ni hotel zadati uganke. In vendar mi ugank ne konca ne kraja! Postelja, ki v nji ležim, je ista, v kateri je pred nekaj dnevi umrl gospod Tree.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslova plačajo or. ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in dodatne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učiteljico k otrokom od 5-10 let, s snanjen angličščine ali francoske, sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fina hiša.« 31647-1

Perfektna

kuharico za vse s dolgoletno službo v boljših hišah, šteta zakonska bera otrok v Mariboru za 1. januar. Začetna plača 400 Din, pogoj znanje nemškega jezika. Onim izven mesta povrnitev stroškov pri predstavitvi. Samo pisne ponudbe pod »Perfektna kuharica 1937.« na ogl. odd. Jutra. 31663-1

Likarico

moškega perila, dobro sprejemam za vsako popoldne. Škoda perila, Beethovnova 14. Ljubljana. 31730-1

Raznašalko

sprejemam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 31776-1

Oskrbnika

na dom na Poltovem 1820. Vešč mora biti gostilniški posol. Kavčija vsaj 5.000 Din. Nastop takoj. Samo prvočasne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poltovo.« 31770-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par davek 5 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. tneek 17 Din.

Gospodična

s malo maistro in enoletnim trgovskim tečajem želi kakršnokoli zaposlitev. Naslov v vseh posl. Jutra. 31782-2

Mizarski pomočnik

mislil službo, gre tudi na sluga ali kaj slajnega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten mizar.« 31775-2

Med mestom

in deželo posreduje Jutrov mali oglasnik

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

97

Spotoma je pobral slamnik, ki ga je bil na svoji divji vožnji izgubil. Čez poldrugo uro je ves prašen in še vedno šepast dospel v Močeradovo. Izposojevalcu koles je obljubil, da mu plača razbito kolo. Gospa Kozamurnica je vzdihnila. »Na srečo sem lastnico potolažila,« je rekla, »za zdaj le pazi, da spet vsega ne pokvariš!« Po tem opominu je šel gospod Kozamurnik na vrh, da se nekoliko očedi.

Potniki

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damam

nudimo lep mesniček s prodajo kozmetičnih artiklov. Samo agline naj se javijo takoj na ogl. odd. Jutra pod »Dobro zaslužek.« 31779-3

V najem

s mešanim bujem na deželi prav jubre vpljano. dam v najem ali prodam takoj — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zlata jama.« 31767-17

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Božična številka „Jutra“

ki bo tri dni aktualna in zato prav izredne publikacijske sile, bo izšla v četrtek jutraj.

Male oglase za božično številko »Jutra« moremo zato sprejemati samo do srede do 12. ure.

Prodaj

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroško posteljo

lepo in smuč, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. Ogled: petek in soboto od 2-4 ure. 31768-6

Zimsko suknjo

črno, dobro ohranjeno in rujav površnik za srednje postavbo prodam. Istotam prodam petrolejsko peč. Naslov v vseh posl. Jutra. 31774-6

Živali

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čistokrvn pes

Doberman 6 mesecev star, napredaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 31755-27

Hranilne vloge

kupite ali prodate potom mojše pisarne najboljše

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10. 31698-16

Družabnika

za zelo rentabilno podjetje s kapitalom od 100-300.000 Din ali več, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Visoke rentabilnosti.« 31791-06

Soboda

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobico

s posebnim vzhodom in električno oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 31783-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in električno oddam v Dalmatinski ulici št. 3/II. Vprašati od 2 do 4 popoldne. 31791-23

Dve sobi

odam s pohištvo ali brez boljši oseb. Ogled od 2-4 ure. Naslov v vseh posl. Jutra. 31782-33

Opremljeno sobo

odam. Resljava cesta 6/3 II. nadstropje, levo. 31778-33

Kupimo

eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Trgovino

s mešanim bujem na deželi prav jubre vpljano. dam v najem ali prodam takoj — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zlata jama.« 31767-17

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v dobrem stanju. Detaljne ponudbe poslati na: Depozitna banka s. d. Zagreb. Tomašičeva 10. 31705-30

Obri

Kupimo kompletno žago eventuelno samo stroje, v